

Pro **Komise RHMP pro oblast integrace cizinců**

Přítomni **Mgr. Ondřej Mirovský, M.EM – předseda komise, Jaroslav Štěpánek, MBA, Mgr. Jakub Štědroň, Ph.D., PhDr. Helena Dluhošová, Mgr. Halka Smolová Závorová, Bc. Petr Syrový, PaedDr. Lucie Sládková, Mgr. Magda Faltová, JUDr. Martin Rozumek, Mgr. Jana Hajná – tajemnice komise**

Omluveni **Mgr. Zuzana Papáčková, Jelena Silajdžić, Bc. Zdeněk Horváth, PhDr. Tomáš Klinecký**

Hosté **Mgr. Jan Janoušek, Mgr. Eva Kalinová, Ing. Denisa Kroužková**

Věc **Zápis z jednání Komise Rady HMP pro oblast integrace cizinců na území HMP, které se konalo dne 4. prosince 2017 od 13:00 hodin v budově MHMP – Nová radnice (Mariánské nám. 2, Praha 1), Nová Rada / 1. patro**

Zpracoval **Mgr. Jan Janoušek, Mgr. Jana Hajná** Počet stran **4** Datum **4.12.2017**

Program jednání:

1. Úvodní slovo
2. Schválení programu
3. Projednání aktualizované Koncepce HMP pro oblast integrace cizinců
4. Informace k prezentaci oddělení národnostních menšin a cizinců na výstavě Schola Pragensis 2017
5. Různé

1. Úvodní slovo

Předseda komise Mgr. Ondřej Mirovský, M.EM přivítal přítomné členy komise a hosty a zahájil jednání Komise Rady HMP pro oblast integrace cizinců (dále jen komise). Komise byla v počtu 9 přítomných členů ze 13 usnášeníschopná. Mgr. Mirovský, M.EM informoval přítomné, že se připravuje změna v obsazení komise – na členství v komisi bude navržena dosavadní tajemnice komise Mgr. Jana Hajná, na místo tajemníka bude navržen Mgr. Jan Janoušek. Rezignovat na své místo v komisi bude paní Mgr. Zuzana Papáčková. Předseda komise vyzval ostatní členy, aby případně podali své návrhy na personální doplnění komise, jelikož se bude připravovat materiál k projednání Radě HMP s návrhem na jmenování nových členů komise.

2. Schválení programu

Předseda komise dal hlasovat o návrhu programu v původním znění.

Hlasování: pro – 9, proti – 0, zdržel se – 0

3. Projednání aktualizované Koncepce HMP pro oblast integrace cizinců

Mgr. Hajná členům Komise sdělila, od koho k materiálu aktualizované Koncepce HMP pro oblast integrace cizinců (dále jen koncepce) přišly připomínky a dala slovo Mgr. Janouškovi z oddělení národnostních menšin a cizinců MHMP, aby sdělil, jak byly jednotlivé připomínky vypořádány.

Mgr. Janoušek se po krátkém představení procesu vzniku aktualizované koncepce věnoval představení jednotlivých připomínek členů komise a jejich vypořádání.

Nejprve zmínil připomínku od paní Ing. Kroužkové z oddělení krizového managementu RED-MHMP, jež na str. 23 upozornila k zmiňované existenci Pracovní skupiny ředitelky MHMP k tématu migrace, že tato pracovní skupina byla zrušena z důvodu stabilní situace v oblasti migrace, zrušení proběhlo v listopadu 2016, přičemž její obnovení je možné v případě zhoršení situace. Připomínka byla přijata a zapracována do textu.

Další připomínky ke koncepci vznesla Mgr. Faltová. První se vztahovala k textu na str. 30, kde M. Faltová upozorňovala, že v kapitole „1. Systémové financování politiky integrace cizinců na území hl. m. Prahy“ není v bodu „1.1. Grantové řízení speciálně zaměřené na oblast integrace cizinců“ nejsou zahrnuté zdroje týkající se sociálních služeb a případný závazek zachovat toto financování vycházející z potřeb cílové skupiny. Mgr. Janoušek k této připomínce uvedl, že podpora sociálních služeb ve vztahu k migrantům je zaznamenána v odstavci výše na stejné straně s tím, že tato forma podpory migrantů je řešena v rámci jiných pracovišť MHMP a tedy i jiných koncepčních materiálů Magistrátu hl. m. Prahy – konkrétně ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb na území hlavního města Prahy na období 2016 – 2018, kde je tato konkrétní oblast zaznamenána. Na str. 32 měla Mgr. Faltová připomínku ve věci formulace v rámci bodu „2.1 Informování majoritní společnosti“, kde bylo zmíněno, že podporované informační aktivity budou prezentovat „pozitivní“ aspekty migrace. K termínu „pozitivní“ uvedla, že je vhodnější nahradit jej v textu pojmem „objektivní/reálné“. Mgr. Janoušek k tomu uvedl, že připomínka byla přijata a termín „pozitivní“ byl nahrazen pojmem „objektivní“. Poslední připomínka Mgr. Faltové se vztahovala k bodu „3.1 Sociální služby“ na str. 36, kde bylo uvedeno, že „migranti s trvalým pobytem na území České republiky mají mít dle zákona o sociálních službách stejný přístup k sociálním službám jako občané České republiky a EU/EHP“. Mgr. Faltová upozornila, že definice oprávněných osob je dle zákona o sociálních službách širší. Tato připomínka byla rovněž přijata tak, že v textu byl upřesněn okruh oprávněných osob dle tohoto zákona s připojenou poznámkou pod čarou odkazující na příslušný paragraf zákona o sociálních službách.

Připomínky ke koncepci měla i PhDr. Dluhošová, která upozorňovala na jistou terminologickou nejednoznačnost v názvu nové priority koncepce „Soužití Čechů a migrantů/osob se zkušeností migrace“, neboť pojem „Češi“ může zahrnovat i migranty, kteří již získali občanství ČR – tedy „osoby se zkušeností migrace“. Upozorňovala i na užití pojmu „Češi“, který jinak nebyl v koncepci běžně užívaný, a např. jeho pojetí jako české národnosti by prakticky vylučovalo některé další skupiny, které jsou součástí české společnosti. Tato připomínka byla i po dohodě s vedoucí této priority Evou Čech Valentovou přijata a v celé koncepci byl název této priority upraven na „Soužití majoritní společnosti a migrantů“. Další připomínka Dr. Dluhošové se vztahovala k textu na str. 18, kde je citována „národní koncepce“. Jednalo se o doplnění informace, že se koncepce zaměřuje na „dlouhodobě a legálně pobývajících na území ČR“ cizince ze třetích zemí. Tomuto návrhu bylo rovněž vyhověno a byl zapracován do textu koncepce.

Po představení vypořádání jednotlivých připomínek doplnil Mgr. Janoušek ještě návrh na doplnění koncepce na str. 50 v příloze č. 3 „Přehled finanční podpory z rozpočtu hl. m. Prahy v uplynulých letech v rámci grantového řízení ‚Programy podpory aktivit integrace migrantů na území hl. m. Prahy‘“ a „Přehled financování provozu Integrovaného centra Praha o.p.s. ze strany hl. m. Prahy v letech 2012“ až 2017“, že zde oddělení národnostních menšin a cizinců navrhlo oproti připomínkovanému textu doplnit ještě informaci o financování provozu Integrovaného centra Praha o.p.s. (dále jen ICP) jako jednoho z důležitých aspektů financování integrace migrantů na území hl. m. Prahy. Mgr. Hajná k tomu doplnila, že uvedení této informace má za cíl poskytnout přesnější data v oblasti financování integrace cizinců ze strany hl. m. Prahy, neboť v rámci příloh bylo uvedeno jen financování integrace prostřednictvím grantového řízení, což neposkytuje úplně relevantní obraz o reálném stavu financování integrace cizinců.

JUDr. Rozumek vznesl návrh na doplnění koncepce v prioritě „Soužití majoritní společnosti a migrantů“ v bodě „5.3 Podpora interkulturní otevřenosti veřejných institucí“ o návrh opatření „Podpora účasti cizinců v poradních orgánech Magistrátu hl. m. Prahy a městských částí“, protože považuje za vhodné, aby v Komisi Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců byl zastoupen i reprezentant této skupiny osob, nejlépe z ukrajinské či vietnamské komunity. Mgr. Hajná k tomu uvedla, že jistě lze v koncepci zakotvit členství cizinců v poradních orgánech na úrovni MHMP, ovšem na úrovni MČ lze takové opatření pouze doporučit. Mgr. Mirovský, M.EM sdělil, že zařazení tohoto opatření do koncepce vítá a že jej bude možné využít při návrhu Radě HMP na jmenování nových členů komise. J.

Štěpánek, MBA poukázal na nutnost respektovat pravidla pro obsazování výborů a komisí HMP. Mgr. Hajná k tomu doplnila, že budou samozřejmě příslušné nominace a splnění jejich odpovídajících podmínek (např. stran nutnosti, aby nominovaný člen měl české občanství) konzultovány s odborem volených orgánů MHMP.

Mgr. Faltová všeobecně ke koncepci sdělila, že tento materiál hodnotí jako kvalitní a oceňuje způsob jeho vzniku, který byl postaven velmi participativně na spolupráci širokého spektra různých subjektů.

Mgr. Hajná navrhla, zda by nemělo být v příloze věnované financování ICP i podpora této organizace ze strany MV ČR. Dr. Dluhošová z MV ČR k tomu poznamenala, že značný objem finančních prostředků pro ICP plyne i prostřednictvím Azylového, migračního a integračního fondu (dále jen AMIF), který je ovšem financován i EU a MV ČR jej administruje. Na doplnění koncepce o informaci ve věci financování ICP ze strany MV ČR Dr. Dluhošová netrvala. JUDr. Rozumek k této věci dodal, že by byl pro doplnění informace o tom, jak velký objem či procentuální podíl financování ICP je zajištěn z evropských fondů, aby bylo zcela jasné, jak důležitý zdroj financování tyto fondy pro ICP představují. Považuje to za důležité především v kontextu možného zániku fondu AMIF. Informace o podílu financování ICP ze strany EU by dle něj náležitě zdůraznila, jak velký význam má tento zdroj financování pro ICP a jím realizované aktivity. Mgr. Faltová k tomu uvedla, že obecně je zdrojů financování integrace cizinců v Praze více – jedná se o zdroje magistrátu, státních institucí a fondů EU. Zmapování celkového schématu financování integrace cizinců v Praze je dle jejího názoru poměrně komplexní záležitost, která by byla jistě zajímavá, ale není si jistá, že je třeba, aby tato informace byla součástí projednávaného materiálu koncepce. V diskuzi týkající se příloh koncepce zaznamenávajících financování integrace cizinců na území hl. m. Prahy bylo ještě navrženo v rámci přílohy č. 4 „Přehled výše dotací MV ČR na podporu integrace migrantů na lokální úrovni.“ vymazat municipalitu mimo Prahu, protože věcně není důvod toto financování v pražské koncepci uvádět. Mgr. Hajná uvedla, že odstranění těchto měst z příslušné tabulky bude v příloze č. 4 koncepce provedeno. J. Štěpánek, MBA navrhnul, aby byly v rámci příloh koncepce uvedeny všechny neziskové organizace působící v oblasti integrace cizinců na území hl. m. Prahy včetně zdrojů jejich financování. PaedDr. Sládková souhlasila, že by takový přehled o financování integrace cizinců na území hl. m. Prahy byl užitečný, ovšem poukázala na to, že tyto organizace nepůsobí jen v Praze, a bylo by tak velmi složité získat skutečnosti odpovídající schéma toho, jakými částkami je financována konkrétně integrace cizinců v Praze. J. Štěpánek, MBA k tomu dodal, že podle něj by v přílohách koncepce buď mělo být kompletní schéma financování integrace cizinců na území hl. m. Prahy, nebo by v této souvislosti neměla koncepce obsahovat žádné informace vyčíslovající jen určité oblasti financování integrace cizinců na území hl. m. Prahy. Mgr. Štědroň, Ph.D. v této věci doplnil, že by úplná absence příloh informujících o financování integrace cizinců mohla být kontraproduktivní v tom, že by tento fakt mohl vést k domněnkám, že se tato informace záměrně tají. Mgr. Faltová k tomu dodala, že v přílohách první pražské koncepce integrace cizinců byly přílohy s tabulkami znázorňujícími financování integrace cizinců ze strany hl. m. Prahy a MV ČR obsaženy, proto by podle ní bylo vhodné tyto údaje v aktualizované koncepci v podobném formátu zachovat.

Na základě diskuze hlasováno k následujícímu protinávru J. Štěpánka, MBA:

Z aktualizované koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců budou vypuštěny přílohy č. 3 a 4.

Hlasování: pro – 1, proti – 8, zdržel se – 0

Následně bylo hlasováno o původním návrhu Mgr. Mirovského, M.EM:

Komise Rady HMP pro oblast integrace cizinců schvaluje předložený materiál aktualizované Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců a zapracování navržených připomínek. Doporučuje předložit toto znění aktualizované Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců (včetně předložených příloh) k projednání Radě a následně Zastupitelstvu HMP.

Hlasování: pro – 8, proti – 0, zdržel se – 1

4. Informace k prezentaci oddělení národnostních menšin a cizinců na výstavě Schola Pragensis 2017

Mgr. Hajná informovala přítomné členy komise o konání výstavy Schola Pragensis 2017 ve dnech 23.-25. listopadu, kde byl i informační stánek oddělení nár. menšin a cizinců MHMP, přičemž oblast integrace cizinců se na výstavě těšila velkému zájmu běžných návštěvníků i těch z řad pedagogických pracovníků. Pedagogové se zvláště zajímali o možnosti realizace a podpory aktivit realizovaných v rámci vzdělávání dětí cizinců přímo na jejich škole (doučování českého jazyka apod.).

5. Různé

Mgr. Hajná informovala přítomné, že v rámci rozpočtu hl. m. Prahy schváleného Zastupitelstvem hl. m. Prahy na rok 2018 je pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců alokována částka ve výši 20.000.000,- Kč, což je o 1.000.000,- Kč více než pro rok 2017. Rozpočet v oblasti integrace cizinců zahrnuje aktivity k naplňování koncepce a na ni navazujícího akčního plánu (815.000,- Kč), správu webového portálu pro oblast integrace cizinců (700.000,- Kč), kofinancování projektů ICP a zajištění interkulturní práce (2.750.000,- Kč) a grantové řízení HMP na podporu integrace cizinců i národnostních menšin (14.647.000,- Kč).

Mgr. Hajná informovala dále o spuštění webového portálu HMP pro oblast integrace cizinců www.prahametropolevsech.cz, jejíž součástí je i aplikace Prager nově vyvinutá Integračním centrem Praha o.p.s.

Na závěr informovala Mgr. Hajná o vydání aktualizovaného průvodce pro cizince „V Praze jsme doma“, která bude k dispozici na MHMP i dále distribuována ICP, městským částem a případně dalším organizacím.

Mgr. Štědroň, Ph.D. pozval přítomné na 17. setkání národnostních menšin, jež proběhne ve čtvrtek 7. prosince v prostorách Clam - Gallasova paláce, Husova 20, Praha 1, v jehož rámci se uskuteční jednak konference věnovaná prezentaci různých organizací působících v této oblasti, jednak i společenský večer.

JUDr. Rozumek se otázal, zda již proběhlo setkání s MV ČR ve věci připravovaného zákona o pobytu cizinců, který má měnit způsob financování center pro integraci cizinců. Mgr. Hajná uvedla, že schůzka již proběhla a Dr. Dluhošová k tomu sdělila, že zákon je stále v mezirezortním připomínkovém řízení, takže ještě není pevně stanovené, jak by mělo pokračovat financování stávajících integračních center fungujících mimo Správu uprchlických zařízení. MV ČR ovšem má intenzivní zájem na tom, aby fungující a zavedené organizace působící v této oblasti mohly ve svých aktivitách pokračovat i po přijetí novely příslušného zákona.

Předseda komise Mgr. Mirovský, M.EM poděkoval všem za účast a ukončil jednání komise (*konec jednání 14:20*).

Příloha: návrh aktualizované Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Mgr. Ondřej Mirovský, M.EM
předseda Komise Rady HMP pro oblast integrace cizinců

Zapsali:

Mgr. Jan Janoušek
Mgr. Jana Hajná

Aktualizovaná Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Aktualizováno ve spolupráci Magistrátu hl. m. Prahy, Integračního centra Praha o.p.s., spolupracujících organizací a institucí¹ v období od října 2016 do prosince 2017.

Koordinace aktualizace Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců proběhla v rámci projektů Integrační centrum Praha (AMIF/1/02 a AMIF/10/03) za finanční podpory národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra České republiky.

FINANCOVÁNO EVROPSKOU UNÍ
AZYLOVÝ, MIGRAČNÍ A INTEGRAČNÍ FOND

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

¹ Seznam všech spolupracujících organizací a institucí v příloze č. 1: Přehled organizací a institucí spolupracujících na aktualizaci pražské koncepce.

Obsah

Seznam použitých zkratk	4
Seznam tabulek	5
Úvodní slovo	6
Úvod	7
Východiska implementace Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	8
1. Integrace cizinců v České republice	8
1.1. Cizinci v České republice	8
1.2. Národní koncepce integrace	9
2. Integrace cizinců v Praze	11
2.1. Obecná charakteristika hl. m. Prahy	11
2.2. Cizinci v Praze	11
2.3. Analýza postavení migrantů a migrantek na území hl. m. Prahy	16
3. Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	18
3.1. Vznik první Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	19
3.2. Aktualizace Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	20
3.3. Ukotvení a účinnost	20
3.4. Implementace do praxe a vyhodnocení	21
3.5. Praha – „Metropole všech“	21
4. Role a odpovědnost klíčových subjektů	22
4.1. Spolupráce hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů	22
4.2. Magistrát hl. m. Prahy	23
4.3. Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	23
4.4. Regionální poradní platforma	24
4.5. Poradní platforma zástupců městských částí a MHMP pro oblast integrace cizinců	24
4.6. Platforma zástupců odborů školství městských částí	24
4.7. Ostatní aktéři na poli integrace cizinců	25
5. Integrovační centrum Praha, o.p.s.	28
5.1. Vznik ICP	28
5.2. Služby ICP	28
5.3. Projekt „Integrovační centrum Praha“	29
5.4. Další projekty	29
Priority hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	30
1. Systémové financování politiky integrace cizinců na území hl. m. Prahy	31
2. Priorita Informovanost	33

2.1 Informování majoritní společnosti	33
2.2. Informování cizinců	33
2.3. Informační webový portál www.prahametropolevsech.cz a další distribuce informačních materiálů	34
2.4. Lokální spolupráce a informovanost institucionálních aktérů integrace.....	35
2.5. Mezinárodní spolupráce v oblasti integrace migrantů.....	36
3. Priorita Přístup migrantů k sociálním a návazným službám.....	37
3.1. Sociální služby.....	37
3.2. Návazné služby.....	38
4. Priorita Vzdělávání.....	40
4.1. Vzdělávání dětí migrantů	41
4.2. Vzdělávání dospělých migrantů.....	42
4.3. Zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků.....	43
5. Priorita Soužití majoritní společnosti a migrantů.....	44
5.1. Podpora mezikulturního dialogu na území hl. m. Prahy.....	45
5.2. Podpora dobrovolnictví ve vztahu k integraci migrantů.....	45
5.3. Podpora interkulturní otevřenosti veřejných institucí.....	46
Závěr	48
Přílohy	49

Seznam použitých zkratek

- CP PČR** – Služba cizinecké policie - Policie České republiky
- CVVM** – Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu Akademie věd České republiky
- ČSÚ** – Český statistický úřad
- EHP** – Evropský hospodářský prostor
- EIF** – Evropský fond pro integraci státních příslušníků třetích zemí
- EU** – Evropská unie
- FZŠ** – Fakultní základní škola
- ICP** – Integrační centrum Praha, o. p. s.
- KŘ HMP – PČR** – Krajské ředitelství hlavního města Prahy – Policie České republiky
- MČ** – městská část hlavního města Prahy
- MHMP** – Magistrát hlavního města Praha
- MK** – Ministerstvo kultury ČR
- MMR** – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
- MPO** – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
- MPSV** – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
- MŠ** – mateřská škola
- MŠMT** – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- MV** – Ministerstvo vnitra ČR
- MZ** – Ministerstvo zdravotnictví ČR
- NNO** – nestátní neziskové organizace
- NIDV** – Národní institut dalšího vzdělávání
- OAMP MV** – odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR
- OP LZZ** – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
- OPPPR** – Operační program Praha – pól růstu ČR
- PČR** – Policie České republiky
- PP MČ** – Poradní platforma zástupců MČ Praha 1-22, Prahy Libuš a zástupců MHMP v oblasti integrace cizinců
- PP OŠ** – Platforma zástupců odborů školství městských částí Praha 1 – 22 a Praha – Libuš a MHMP
- PPP** – Pedagogicko-psychologická poradna
- PR** – Public relations
- RPP** – Regionální poradní platforma
- RVP PV** – Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
- SLDB** – Sčítání lidu, domů a bytů
- ÚP** – Úřad práce České republiky – Krajská pobočka pro hlavní město Prahu
- ZŠ** – základní škola

Seznam tabulek

Tab. 1: Cizinci v ČR a v Praze ve vybraných letech v období 1996–2016

Tab. 2: Počty cizinců v ČR, Praze a ostatní ČR 1996 – 2016 (bez azylantů)

Tab. 3: Informativní počet cizinců s realizovaným pobytem v městských částech k 1. 1. 2017

Tab. 4: Počty migrantů vybraných státních občanství v Praze

Tab. 5: Kategorie pobytů k 31. 12. 2016 (azylanti zde nejsou zahrnuti)

Tab. 6: Počty migrantů v podrobných věkových kategoriích

Tab. 7: Počty dětí a mladých migrantů ve věkových kategoriích

Úvodní slovo

Jan Wolf

- radní hl. m. Prahy

Hlavní město Praha urazilo od schválení své první koncepce integrace cizinců v roce 2014 dlouhou cestu. Díky soustavné práci vedoucí k naplnění cílů stanovených v tomto strategickém dokumentu se povedlo nastavit systém integrace cizinců v hl. m. Praze a posílit tak i kulturní různorodost našeho hlavního města, které dnes jako každá moderní evropská metropole pěstuje a rozvíjí možnosti, které jí migrace z různých zemí přináší. Rozsáhlá analýza, kterou si hlavní město Praha nechalo zpracovat, potvrdila, že se hl. m. Praha v integraci cizinců vydalo správným směrem.

Čas však přináší nové výzvy a Praha se musí ve své integrační politice posunout dále. Z tohoto důvodu byla vytvořena tato aktualizovaná koncepce, na jejíž tvorbě se opět podílelo široké spektrum odborníků z dané oblasti, kterým za to patří velký dík. Nová koncepce určuje cesty, kterými se bude Praha v oblasti integrace cizinců v příštích čtyřech letech dále ubírat.

Náš primární cíl v oblasti integrace cizinců spočívá v tom, aby hlavní město Praha bylo příjemným místem k životu pro každého, ať už z řad většinové společnosti nebo z řad cizinců, přirozeně v souladu s kulturně-společenskou tradicí. Věřím, že díky této aktualizované koncepci bude možné tento cíl s úspěchem naplňovat a hlavní město Praha se bude moci nadále hrdě hlásit k mottu „Praha – metropole všech“.

Mgr. Ondřej Mirovský, M.EM

- předseda Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Praha je již od středověku historickou křižovatkou kultur, národností a jazyků a je třeba na tomto faktu stavět a nadále otevírat Prahu světu. Díky aktivní politice integrace ztělesněné ve strategických dokumentech hl. m. Prahy včetně Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců se daří nově přichozí cizince bez problémů integrovat do společnosti. Můžeme tak říci, že na území Prahy pokojně žije většinová společnost společně s cizinci, kteří zde mají prostor pro rozvoj vlastní kulturní svébytnosti a přispívají tak i k dalšímu obohacení našeho hlavního města.

Našimi dosavadními úspěchy v této oblasti se však nesmíme nechat příliš uspokojit a je třeba, aby se integrační politika hl. m. Prahy dále rozvíjela v souvislosti s novými skutečnostmi a výzvami. Jednou z těchto výzev je například i zapojení hl. m. Prahy do mezinárodních programů zaměřených na podporu integrace cizinců na lokální úrovni.

Věřím, že tato aktualizovaná koncepce je zárukou toho, že další rozvoj politiky integrace cizinců na úrovni hlavního města Prahy bude dynamicky pokračovat dál a zajistí tak i další rozvoj přátelského soužití mezi Pražany a cizinci se všemi pozitivy, které to přináší.

Úvod

Praha je atraktivním místem k životu pro stále více migrantů a migrantek² ze všech koutů světa. Migrace samotná může být nejenom ekonomickým přínosem, ale také kulturním obohacením města a jeho rozmanitosti. Zároveň však představuje výzvu pro vzájemné soužití všech obyvatel.

Ze zkušeností západoevropských metropolí, které se integrační politikou dlouhodobě zabývají, jasně vyplývá potřeba zaměřit se co nejvíce na lokální úroveň. Lokální integrační politika předpokládá aktivní zapojení a koordinovanou spolupráci všech aktérů – magistrátu, městských částí, neziskových organizací, státních institucí, ale i samotných migrantů a jejich spolků i ostatních obyvatel města.

V současnosti si hl. m. Praha klade otázku, jak využít potenciálu migrace, jak zlepšit životní podmínky migrantů a v neposlední řadě, jak podpořit přátelské soužití mezi všemi obyvateli metropole.

Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců je výsledkem společné práce desítek zástupců Magistrátu hl. m. Prahy, městských částí, státních i neziskových organizací a migrantů. Koncepce definuje čtyři základní priority integrace a příslušná doporučení, jak jejich naplnění co nejefektivněji dosáhnout. Konkrétní kroky pro realizaci priorit budou definovány v následujících letech v Akčních plánech Koncepce HMP pro oblast integrace cizinců, které budou nově sestavovány na období dvou let. Koncepce i z ní vycházející akční plány budou v případě potřeby (např. v důsledku legislativních změn či jiných událostí vyžadujících si novou formulaci znění těchto strategických dokumentů) aktualizovány tak, aby adekvátně reagovaly na nově vzniklou situaci.

Tato koncepce obsahuje vedle souboru doporučených aktivit i výčet aktérů, kteří by se měli na jejich realizaci podílet. Předpokladem pro naplňování této koncepce je aktivní účast a spolupráce tvůrců politik, odborníků z praxe i obyvatel města včetně migrantů. Flexibilně reaguje na zjištěné problémy a odpovídá potřebám obyvatel hl. m. Prahy. Pro některá navrhovaná doporučení je zapotřebí dostatečná finanční podpora, ale u mnohých stačí pouze lepší koordinovanost a vzájemná spolupráce. Oblast integrace cizinců je důležitou prioritou hl. m. Prahy, která má zároveň oporu v aktualizovaném Strategickém plánu hl. m. Prahy.³

Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců navrhuje, jakým směrem by měla pražská integrační politika v budoucích letech směřovat. Tato koncepce má přispět k tomu, aby se Praha rozvíjela jako dynamická a moderní metropole, která je společným domovem a příjemným místem k životu pro Čechy i cizince bez rozdílu jejich původu a která se tak hrdě může hlásit ke sloganu „Praha – metropole všech“.

² V následujícím textu užíváme termíny „cizinec“ a „migrant“ jako synonyma a pro potřeby této Koncepce je nijak nerozlišujeme. Dále používáme generická maskulina tak, aby se celková podoba dokumentu zjednodušila. Pod pojmy (migrant, cizinec, pracovník, odborník aj.) se však vždy rozumí jak muži, tak i ženy.

³ Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy z roku 2016 je online dostupná zde:

http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/SP/STRATEGICKY_PLAN_HLAVNIHO_MESTA_PRAHY_AKTUALIZACE_2016.pdf.

Východiska implementace Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Každá západoevropská metropole se dlouhodobě věnuje oblasti integrace migrantů a vytváří koncepční materiály. Hl. m. Praha se v roce 2012 přidalo k těmto metropolím, začalo soustavně pracovat na vzniku tohoto typu dokumentu a již od roku 2014 má vlastní Konceptci pro oblast integrace cizinců⁴.

V následujících kapitolách této první části koncepce je popsán aktuální celorepublikový i pražský kontext integrace migrantů, dále je zde představen vznik první pražské koncepce integrace cizinců, důvody její aktualizace i klíčoví aktéři integrace migrantů v hl. m. Praze včetně jím zřízené obecně prospěšné společnosti Integrační centrum Praha.

1. Integrace cizinců v České republice

1.1. Cizinci v České republice

Dle Analýzy struktury populace cizinců⁵ (dále jen analýza⁶), jež se zaměřila na období do roku 2015 a která byla zpracována pro MV ČR jako součást aktualizace Národní koncepce integrace – Ve vzájemném respektu, pobývalo na území ČR k 31. červenci 2015 celkem **266 855 státních příslušníků třetích zemí** (58,2 % z celkového počtu 458 710 cizinců pobývajících na území České republiky).

Analýza konstatovala, že počty cizinců ze třetích zemí legálně pobývajících v České republice dlouhodobě stoupají (jejich podíl na celkovém obyvatelstvu České republiky dosáhl v době realizace analýzy 2,5 %). Od roku 2004 se tyto počty téměř zdvojnásobily a k jejich mírnému poklesu (o 0,2 %) došlo až v druhé polovině roku 2009 v souvislosti s dopady hospodářské krize. V době realizace analýzy bylo možné pozorovat i trend nárůstu počtu občanů EU v poměru k cizincům ze třetích zemí žijících na území ČR (k 31. 12. 2015 na území ČR dle Statistického úřadu pobývalo 195 499⁷ občanů EU⁸).

Početně nejvýznamnější skupiny cizinců ze třetích zemí se dlouhodobě nemění. Mezi nejvíce početně zastoupené státní příslušníky třetích zemí v r. 2015 patřili občané Ukrajiny (104 558), Vietnamu (56 665) a Ruska (34 787). Tyto tři státní příslušnosti tvořily téměř 3/4 osob v rámci cílové skupiny integrace. S výraznějším odstupem následovali občané USA (6 292), Mongolska (5 813), Číny (5 655), Kazachstánu (5 146), Moldavska (5 039), Běloruska (4 765) a Srbska (2 652).

Mezi cizinci z třetích zemí jednoznačně dominovaly osoby v produktivním věku 15–64 let (83%). Nezanedbatelná byla však i skupina nezletilých, zejména dětí povinných školní docházkou (21 tisíc) a

⁴ Koncepce je k dispozici ke stažení online zde (k 3. 5.2017):

http://www.praha.eu/public/1e/ad/85/2181317_660642_Koncepce_HMP_pro_oblast_integrace_cizincu.pdf.

⁵ Aktualizovaná „Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu“ a Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců v roce 2016, str. 1 – 2 (kapitola 1).

⁶ Analýza byla zacílena na občany třetích zemí, kteří legálně pobývají na území České republiky (na základě povolení k trvalému pobytu nebo na vízum k pobytu nad 90 dnů, povolení k dlouhodobému pobytu a povolení k přechodnému pobytu). Tato analýza nezahrnuje občany Evropské unie/Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska, žadatele o mezinárodní ochranu ani osoby s uděleným azylem či doplňkovou ochranou. Z dat této analýzy vycházela i samotná Národní koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu.

⁷ Zdroj: ČSÚ - T14 Cizinci podle kategorií pobytu, pohlaví a občanství k 31. 12. 2015:

<https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-v-cr-vcetne-azylantu>.

⁸ Zdroj: ČSÚ - T14 Cizinci podle kategorií pobytu, pohlaví a občanství k 31. 12. 2015:

https://www.czso.cz/documents/11292/27914491/1612_c01t14.pdf/4bbedd77-c239-48cd-bf5a-7a43f6dbf71b?version=1.0.

děti v předškolním věku (15 tisíc).

K 30. 6. 2015 bylo evidováno celkem 74 818 cizinců ze třetích zemí, kteří v České republice působili jako zaměstnanci. Ve srovnání s rokem 2009 se počet zahraničních pracovníků ze třetích zemí snížil o 18,14 %.

Mezi podnikateli – cizinci ze třetích zemí dominovali občané Vietnamu (23 964 osob). Druhou nejpočetněji zastoupenou skupinu tvořili státní příslušníci Ukrajiny (23 639 osob), s odstupem následování občany Ruska (1 967 osob). Ačkoliv zastoupení žen mezi podnikateli – cizinci ze třetích zemí (19 872) bylo nízké a dosahovalo úrovně 34,2 %, od roku 2011 (33,5 %) bylo možno sledovat mírně vzestupný trend.

Aktuální data Ministerstva vnitra ČR uvádějí, že k 30. červnu 2017 pobývalo na území České republiky celkem 509 963 cizinců se zaevidovaným povoleným pobytem (včetně občanů EU, Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska), přičemž trvalý pobyt zde mělo zaevidováno 278 280 osob a přechodný 231 683. Z cizinců ze třetích zemí zde k příslušnému datu byli nejvíce zastoupeni občané Ukrajiny (112 956), Vietnamu (59 163) a Ruska (36 298)⁹. Dle údajů ČSÚ žilo k 31. 12. 2016 na území ČR celkem 288 247 cizinců ze třetích zemí a 208 166 občanů EU¹⁰.

1.2. Národní koncepce integrace

Téma integrace cizinců je řešeno na úrovni vlády od roku 1999. V tomto roce bylo na základě Usnesení vlády České republiky ze dne 7. července 1999 č. 689 stanoveno patnáct základních Zásad Koncepce integrace cizinců na území České republiky.

První Koncepce integrace cizinců na území ČR byla přijata Usnesením vlády České republiky ze dne 11. prosince 2000 č. 1266. Koncepce reflektovala jak mezinárodní dokumenty, tak vnitrostátní právní úpravy týkající se jednotlivých oblastí integrace migrantů, a řešila otázky kompetencí a odpovědnosti příslušných ministerstev.

Koncepce integrace cizinců je od svého vzniku vystavěna na zásadě kooperace a sdílené odpovědnosti řady resortů (MV ČR, MPSV, MŠMT, MPO, MZ, MMR a MK) a dalších partnerů, kterými jsou zejména nestátní neziskové organizace, organizace samotných migrantů a akademická obec. Později byla spolupráce rozšířena i na regionální a lokální samosprávu a další subjekty.

Přímou odpovědnost za koordinaci realizace národní koncepce nese MV ČR. Národní koncepce byla aktualizována naposledy Usnesením vlády České republiky ze dne 18. ledna 2016 č. 26 o aktualizované Koncepci integrace cizinců – Ve vzájemném respektu a o Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců v roce 2016. Každoročně je vládě předkládána *Zpráva o realizaci Koncepce zároveň a Postup při realizaci Koncepce* na rok následující. Nejnověji přijala vláda Usnesení vlády ČR ze dne 9. ledna 2017 č. 11 k Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu¹¹. Zpráva o realizaci národní koncepce je součástí **Zprávy o situaci v oblasti migrace a integrace na území České republiky**.

Cílovou skupinou integrace migrantů zajišťované v rámci národní koncepce jsou občané třetích zemí (tedy zemí mimo EU, země EHP a Švýcarska), kteří pobývají legálně na území České republiky a kteří nejsou žadateli o mezinárodní ochranu¹². Nově je však Koncepce integrace cizinců rozšířena i na cílovou skupinu držitelů mezinárodní ochrany (tedy osoby, které získaly azyl nebo doplňkovou ochranu). Cílovou skupinou integrace je i majoritní společnost, neboť integrace je proces

⁹ Zdroj: MV ČR, Informační servis/statistiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx>.

¹⁰ Zdroj: ČSÚ - T14 Cizinci podle kategorií pobytu, pohlaví a občanství k 31. 12. 2016: https://www.czso.cz/documents/11292/27914491/1612_c01t14.pdf/4bbedd77-c239-48cd-bf5a-7a43f6dbf71b?version=1.0.

¹¹ Ke stažení zde: <http://www.mvcr.cz/clanek/integrace.aspx>.

¹² Integrací těchto osob se věnuje specifické opatření Státního integračního programu.

oboustranný. Ve výjimečných případech mohou být součástí cílové skupiny také občané zemí Evropské unie, pokud je to nezbytné pro řešení jejich kritické osobní situace.

Koncepce i nadále zůstává u definování čtyř hlavních priorit integrace migrantů¹³:

- 1.) Znalost českého jazyka migrantů (zaměřeno na děti i dospělé migranty)
- 2.) Ekonomická soběstačnost
- 3.) Orientace migrantů ve společnosti
- 4.) Vzájemné vztahy migrantů a majoritní společnosti, mezi komunitami navzájem

Koncepce dále považuje za klíčový princip postupného nabývání práv migrantů v návaznosti na postupné nabývání vyšších pobytových statusů na území České republiky.

Národní koncepce určuje rámcovou národní politiku integrace migrantů a navrhuje soubor opatření pro všechny aktéry tohoto procesu tak, aby se v českém prostředí migranti cítili opravdu jako doma – za předpokladu, že i samotní migranti se aktivně podílejí na integračním procesu.

Je však nutné zdůraznit, že usnesení vlády nejsou právně závaznými dokumenty a pro hl. m. Prahu představují spíše strategické materiály ve formě politických doporučení a operačního rámce. Vláda však ve svém usnesení vyzývá ke spolupráci na realizaci národní Koncepce integrace cizinců.

¹³ Priority a Koncepce jsou ke stažení a nahlédnutí taktéž zde: <http://www.mvcr.cz/clanek/integrace.aspx>.

2. Integrace cizinců v Praze

2.1. Obecná charakteristika hl. m. Prahy

Praha je hlavní město České republiky a podle Zákona o hlavním městě Praze¹⁴ je současně statutárním městem. Praha je největším městem České republiky – rozkládá se na ploše 496 km² a celkový počet obyvatel dosahuje počtu 1 267 449 (údaje platné k 31. 12. 2015¹⁵). Hl. m. Praha je spravováno Zastupitelstvem hl. m. Prahy, Radou hl. m. Prahy a MHMP.

Hl. m. Praha je centrem politického, ekonomického a kulturního dění, sídlem parlamentu, vlády, ústředních státních orgánů a vzdělávacích institucí. Díky své bohaté historii a množství významných památek je právem považována za jedno z nejkrásnějších měst Evropy. Pro výkon státní správy je Praha členěna na 22 správních obvodů a z hlediska samosprávného uspořádání je členěna na 57 autonomních městských částí s vlastními volenými orgány. Jednotlivé městské části jsou zcela nehomogenní a liší se jak skladbou a počtem obyvatelstva, tak sociálním a ekonomickým postavením jejich obyvatel i veřejnou infrastrukturou.

2.2. Cizinci v Praze

K 31. 3. 2017 bylo v České republice evidováno celkem **503 464 cizinců** (občanů 3. zemí i občanů EU) s přechodným nebo trvalým pobytem, z toho **187 629 cizinců žijících v Praze**¹⁶. Podle statistik MV ČR pochází z třetích zemí většina migrantů žijících na území České republiky, nicméně vzhledem k tomu, že občané EU/EHP mají na našem území zjednodušenou ohlašovací povinnost¹⁷, jsou hodnoty, které je ve statistikách zastupují, spíše orientační.

Podíl migrantů v Praze na celkovém počtu migrantů v ČR se dlouhodobě pohybuje okolo **37%**. Tento poměr se v posledních pěti letech vůbec nemění.

Tab. 1: Cizinci v ČR a v Praze ve vybraných letech v období 1996–2016¹⁸

Region soudržnosti, kraj, okres	1996	2006	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ČR	199 152	321 456	434 153	435 946	439 189	449 367	464 670	493 441
PRAHA (NUTS2)	61 203	103 482	160 783	162 715	161 006	166 332	171 408	184 264
Ostatní ČR	137 949	217 974	273 370	273 231	278 183	283 035	293 262	309 177
podíl Prahy	31%	32%	37%	37%	37%	37%	37%	37%

Zdroj: ČSÚ

Od roku 2000 je patrný stoupající trend celkového počtu migrantů žijících jak v České republice, tak i v případě hl. m. Prahy (označeno modrou barvou v grafu). V současnosti v Praze legálně žije 188 829 cizinců (data k 31. 5. 2017), což je 14,7% celkové pražské populace.

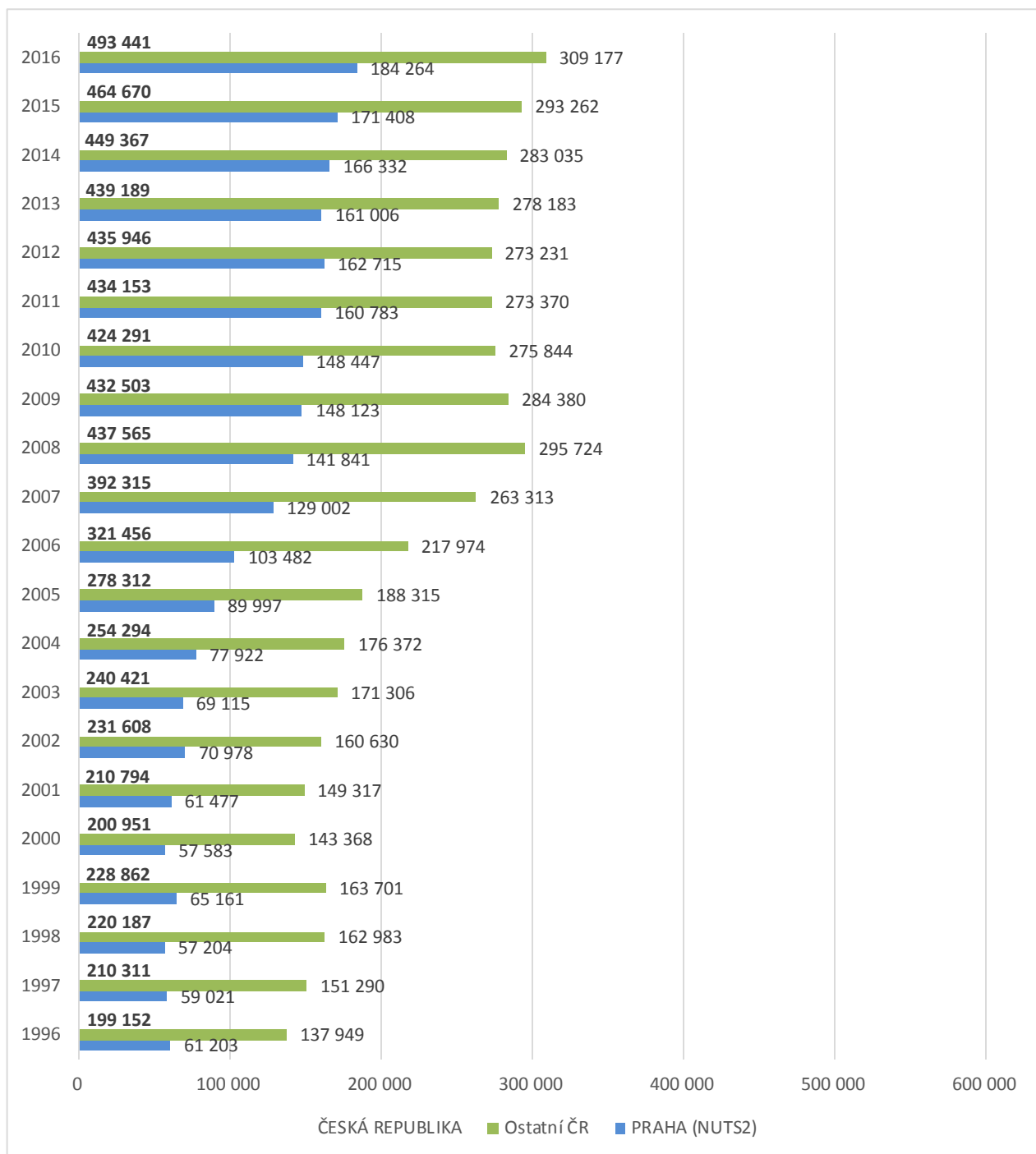
¹⁴ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.

¹⁵ Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Hlavního města Prahy 2016.

¹⁶ Zdroj: MV ČR, Informační servis/statistiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. Statistické výstupy zpracovalo ICP.

¹⁷ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (§93, odst. 2).

¹⁸ Zdroj: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu#cr.

Tab. 2: Počty cizinců v ČR, Praze a ostatní ČR 1996 – 2016 (bez azylantů)

Zdroj: ČSÚ

Počet cizinců ze třetích zemí v městských částech Prahy je rozdílný, stejně tak procento cizinců v celkovém počtu obyvatel. Dlouhodobě nejvíce cizinců žije v Praze 4, pak v Praze 10, 5, 3 a 6, kde jejich počet překračuje 13 000 osob.

Pokud však započítáme podíl cizinců na celkovém obyvatelstvu městské části, městská část s největším podílem cizinců je Praha Libuš (31%), dále Praha 2 (21,17%) Praha 18 (18,71%), Praha 1 (17,89%) nebo Praha 9 (17,61%)

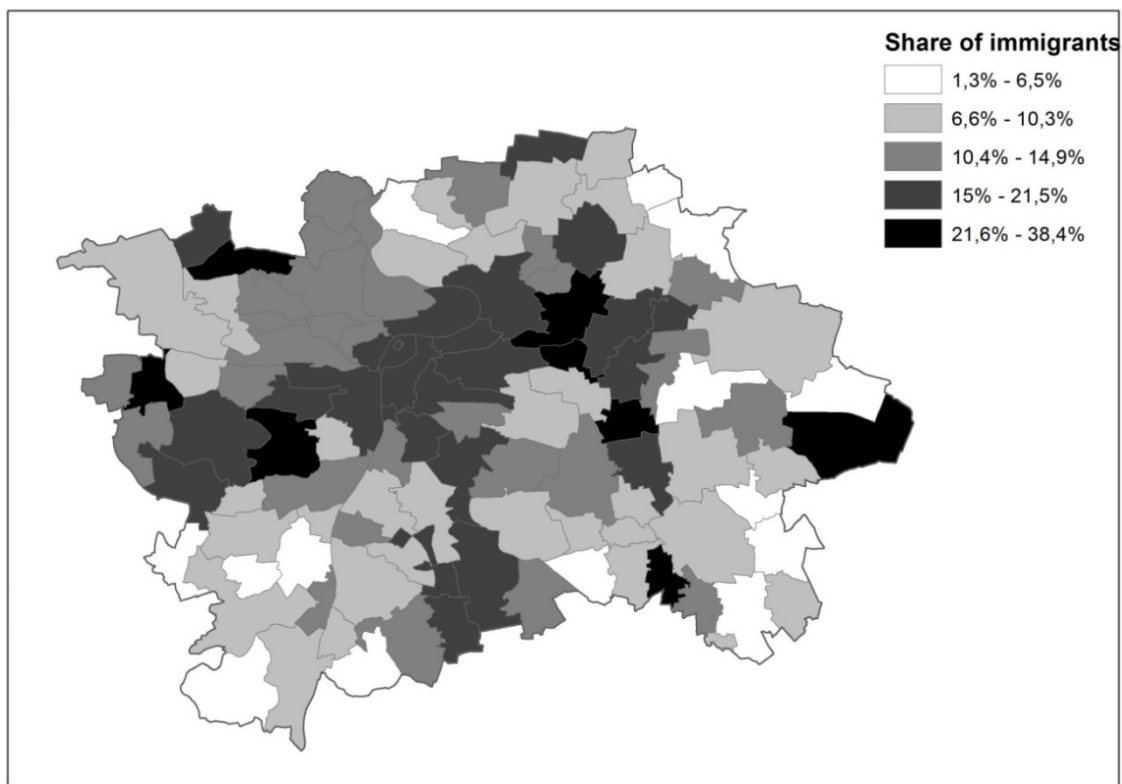
Naopak, nejméně cizinců je na Praze 19, 21 nebo 16; mezi městskými částmi s nejmenším podílem cizinců pak započítáme Prahu 21, 20 nebo 12, kde je méně cizinců než 8% populace dané městské části:

Tab. 3: Informativní počet cizinců s realizovaným pobytem v městských částech k 1. 1. 2017

Městská část	Celkový počet obyvatel	Celkový počet cizinců	Podíl cizinců v populaci
Praha 1	29 767	5 326	17,89%
Praha 2	49 741	10 529	21,17%
Praha 3	75 583	13 154	17,40%
Praha 4	131 347	16 255	12,38%
Praha 5	86 871	14 361	16,53%
Praha 6	105 028	13 185	12,55%
Praha 7	44 517	6 903	15,51%
Praha 8	107 022	11 774	11%
Praha 9	57 321	10 095	17,61%
Praha 10	111 790	14 451	12,93%
Praha 11	78 829	8 139	10,32%
Praha 12	56 438	4 870	8,63%
Praha 13	62 624	10 030	16,02%
Praha 14	46 794	6 679	14,27%
Praha 15	33 595	3 767	11,21%
Praha 16	8 529	868	10,18%
Praha 17	24 797	2 421	9,76%
Praha 18	19 175	3 588	18,71%
Praha 19	7 026	663	9,44%
Praha 20	15 320	1 174	7,66%
Praha 21	10 842	807	7,44%
Praha 22	10 826	1 350	12,47%
Praha Libuš	10 024	1 819	18,15%
Praha celkem	1 183 806	162 208	13,70%

Zdroj: statistiky MV ČR, k 1. 1. 2017

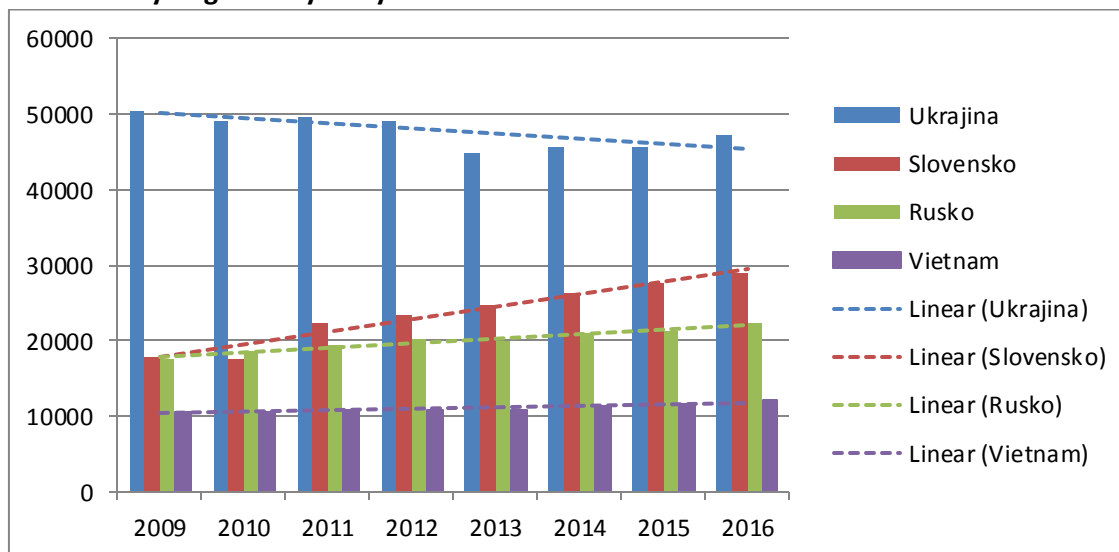
Podrobnější přehled podílu cizinců na celkovou populaci městských částí poskytne mapa ze zdrojů ČSÚ:

Zdroj: ČSÚ

Z hlediska složení podle státního občanství žije v Praze nejvíce občanů Ukrajiny, následují občané Slovenska, Ruska a Vietnamu. Počty migrantů z Ukrajiny dlouhodobě mírně klesají, naopak stoupají počty občanů Slovenska a mírně i Ruska. Počty občanů Vietnamu jsou dlouhodobě spíše stabilní.

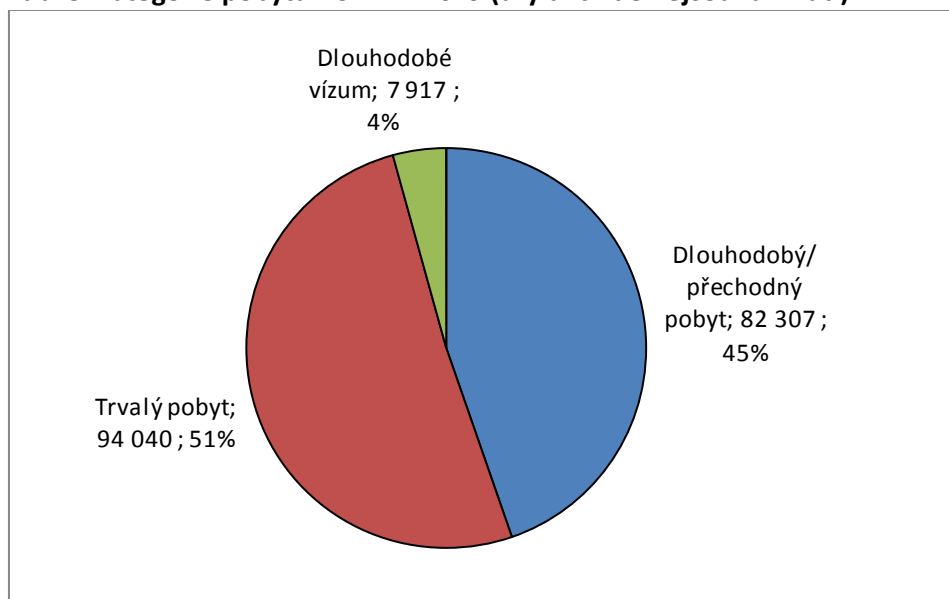
Tab. 4: Počty migrantů vybraných státních občanství v Praze

Zdroj: ČSÚ, za rok 2016

Z hlediska pobytu v České republice víc než polovina migrantů žijící v Praze má trvalý pobyt, což znamená (s malými výjimkami), že mají stejná práva a povinnosti jako čeští občané. Dlouhodobý nebo přechodný pobyt má pak většina ostatních migrantů:

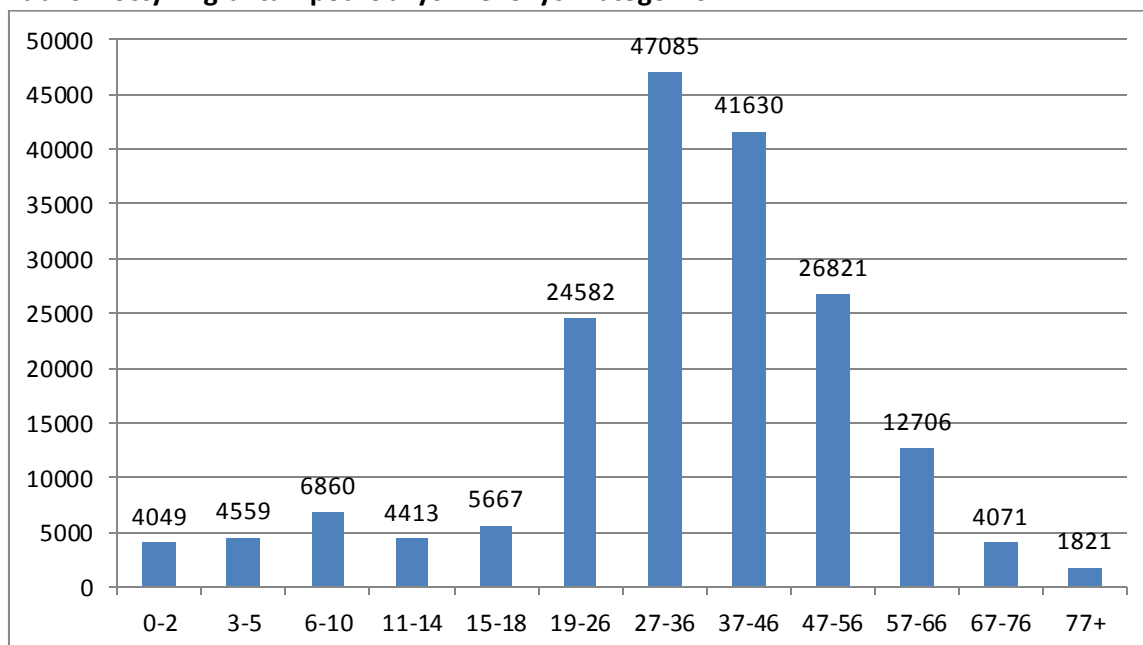
Tab. 5: Kategorie pobytů k 31. 12. 2016 (azylanti zde nejsou zahrnuti)

Zdroj: ČSÚ, za rok 2016

Co se týče věkové struktury cizinců pobývajících v hlavním městě, nejpočetnější je věková kategorie od 27 do 36 let, tito lidé jsou v produktivním věku. Naopak nejmenší počet cizinců se objevuje v kategoriích důchodového věku od 67 a výše.

Tab. 6: Počty migrantů v podrobných věkových kategoriích

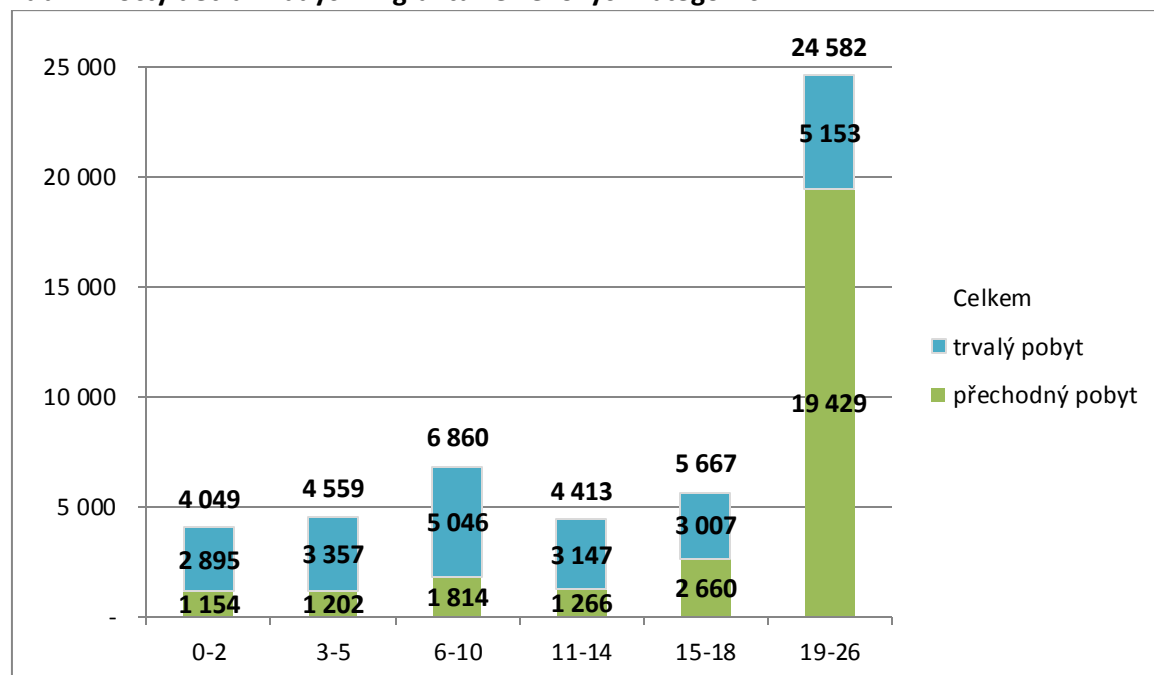

Zdroj: ČSÚ, za rok 2016

Nejpočetnější skupina nezletilých dětí migrantů se sestává z věkové kategorie od 6 do 10 let, z grafu uvedeného níže může být patrné, jaký počet dětí a v jakém věku navštěvuje pražské základní školy. Je zajímavé, že u dětí mladších 18ti let převažuje trvalý pobyt. U věkové kategorie od 19 do 26

let je situace opačná, což je způsobeno faktem, že do Prahy přichází za studiem poměrně velké množství mladých zahraničních studentů.

Tab. 7: Počty dětí a mladých migrantů ve věkových kategoriích

Zdroj: ČSÚ, za rok 2016.

Jak je patrné z výše uvedených dat, co do počtu cizinců se Praha dá řadit k moderním multikulturním městům. Migrantů si vybírají Prahu jako nový domov, což přináší do metropole nové nápady, ale i nové výzvy. Stávající koncepce je jedním z prostředků, jak na to reagovat a podporovat rozvoj Prahy jako metropole všech.

Je však třeba poznamenat, že majoritní společnost mnohdy vůči cizincům nesdílí přístup, který bychom mohli označit jako vstřícný. Analýza aktuální situace v oblasti integrace cizinců, která je součástí vládní Aktualizované koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu, připouští, že v některých lokalitách s vyšší koncentrací dlouhodobě pobývajících migrantů byly v předchozích letech krátkodobě zaznamenány negativní postoje skupin obyvatelstva vůči specifickým skupinám cizinců, které se odehrály na úrovni verbálních projevů nebo protestních shromáždění. Zároveň koncepce upozorňuje na rizika xenofobie, rasismu a extremismu, která s sebou přináší migrační realita několika posledních let. Cílem integrační politiky je tak prohlubovat systém komunikace se širokou veřejností o problematice migrace a integrace, důsledně čelit xenofobním tendencím ve společnosti a aktivně působit proti projevům nenávisti vůči migrantům¹⁹.

2.3. Analýza postavení migrantů a migrantek na území hl. m. Prahy

Analýza postavení cizinců migrantů a migrantek na území v hl. m. Prahy byla jednou z pěti priorit první pražské koncepce integrace cizinců. Tato analýza představuje první komplexní zdroj dat o migrantech v hl. m. Praze a je tedy důležitým podkladem pro nastavení priorit a opatření koncepce na další období. Stěžejním cílem odborné analýzy byl komplexní popis celkové situace migrantů na území hl. m. Prahy. Analýza se zaměřovala také na popis vzájemných interakcí migrantů s majoritní společností, participaci migrantů na veřejném životě města (např. jejich aktivní účast na občanských a

¹⁹ Viz Aktualizovaná koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu, str. 8-9.

komunitních aktivitách), identifikaci aktuálních/akutních potřeb, problémů migrantů a v neposlední řadě také na zjišťování tzv. bariér integrace.

Analýza potvrdila, že současná opatření na integraci migrantů jsou v hl. m. Praze nastavena správně, ovšem je u nich samozřejmě prostor k dalšímu rozvoji. Vedle konkrétních zjištění ukázala potřebu dlouhodobého sledování klíčových informací o sociální situaci migrantů a potřebu podpory a realizace dalších výzkumů na úrovni MHMP i městských částí, které by poskytly podrobnější informace z různých oblastí integrace migrantů (včetně občanů států EU). Další analytické výstupy reflektující situaci migrantů na lokální úrovni i různá specifika jednotlivých skupin migrantů přispějí k zjištění doposud chybějících informací a reflexi dosavadních zkušeností z oblasti integrace, což dále umožní efektivnější zacílení integračních opatření v rámci hl. m. Prahy i na úrovni jednotlivých městských částí.

Konkrétní doporučení analýzy ke Koncepci hl. m. Prahy jsou následující:

- provést samostatný specifický výzkum pouze migrantů a migrantek, kteří mají sami nebo prostřednictvím svých dětí zkušenosti s českým školským systémem a zejména se školami na území Prahy
- zvýšit dostupnost a pokrytí kurzů češtiny reflektujících nejen různou úroveň znalosti českého jazyka mezi migranty ale i specifické požadavky na jazykové kompetence ve sférách, kde migranti cítí největší deficit
- zaměřit se na navyšování jazykových a interkulturních kompetencí úředníků, kteří se profesně setkávají s migranty
- podpora služeb komunitních tlumočnicků a interkulturních pracovníků
- zvyšovat informovanost cizinců v otázkách spojených s jejich pobytem v Praze prostřednictvím aktuálních a dostupných informací (např. prostřednictvím webových stránek)
- podporovat aktivity a platformy zaměřené na vzájemné setkávání a seznamování mezi majoritou a migranty
- pravidelně opakovat výzkum zaměřený na analýzu postavení všech migrantů a migrantek žijících dlouhodobě na území hlavního města Prahy (včetně občanů EU) a podporovat realizaci dalších lokálně či tematicky zaměřených výzkumů

Z výše uvedených doporučení vyplývá, že analytická šetření zaměřená obecně na situaci migrantů i na konkrétní aspekty jejich života v Praze či v rámci dílčích lokalit Prahy, mají být i nadále součástí koncepce integrace cizinců a tedy i integračních aktivit hl. m. Prahy a spolupracujících organizací. Samotná Analýza postavení migrantů a migrantek na území hl. m. Prahy by měla být dle doporučení odborníků opakována pravidelně jednou za čtyři až pět let, aby bylo možné kontinuálně sledovat trendy a vývoj v oblasti integrace migrantů v hl. m. Praze. Realizované výzkumy budou sloužit jako podklady k další aktualizaci koncepce integrace cizinců a jejímu co nejpřesnějšímu zacílení.

3. Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Pražská koncepce formuluje priority hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů. Stanovuje základní principy práce, cíle, zásady a opatření, kterými se hl. m. Praha řídí při strategických rozhodnutích, vytváření vhodných podmínek pro vzájemné soužití obyvatel hl. m. Prahy, ale i při rozdělování finančních prostředků. Pražskou koncepcí je ukotven zájem hl. m. Prahy o rozvoj aktivit vztahujících se tematicky k integraci migrantů.

Koncepce navazuje na národní koncepci, která definuje cíle integrační politiky a aktivity vztahující se na národní, ale i lokální úroveň dle následující vize:

„Úkolem integrační politiky je vytvářet cizincům podmínky pro jejich začlenění do společnosti, vyvolávat a podporovat jejich aktivní participaci, garantovat dodržování jejich práv, ochranu před diskriminací, vytvářet podmínky pro nekonfliktní soužití ve společnosti. Připravenost a ochota majoritní společnosti akceptovat cizince a účastnit se procesu integrace je důležitým prvkem integračního procesu. Ze strany cizinců se předpokládá individuální osobní odpovědnost, iniciativa a vůle zapojit se do společnosti, znalost práv, plnění povinností a dodržování zákonů České republiky, respekt k hodnotám přijímající země i Evropské unie.

Cílem integrační politiky je podpořit integraci jako proces, který vede k bezproblémovému a oboustranně prospěšnému soužití cizinců a majority, k budování vědomí sounáležitosti a spoluodpovědnosti za společné soužití a vybudování vzájemně provázané a komunikující společnosti. Integrace cizinců je klíčová pro zachování sociální soudržnosti společnosti, pro její ekonomický, sociální i kulturní rozvoj.“²⁰

Z národní koncepce vycházejí i cíle pražské koncepce, které jsou však přizpůsobeny specifikám metropole:

- zdokonalování a udržování koordinovaného systému spolupráce všech subjektů působících na území hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů za účelem efektivní práce s migranty a především jejich snadnější integrace do majoritní společnosti;
- zajištění finančních zdrojů na realizaci integračních aktivit v rámci hl. m. Prahy prostřednictvím efektivního financování ze strany hl. m. Prahy;
- podpora přátelského soužití migrantů a majoritní společnosti a podpora sousedských aktivit;
- posílení kulturní otevřenosti veřejných institucí na území hl. m. Prahy;
- podpora rozvoje nových i stávajících služeb a aktivit pro migranty;
- zvyšování informovanosti odborné i laické veřejnosti v otázce integrace migrantů a jejich zapojení do integračního procesu;
- zapojení migrantů do veřejného života hl. m. Prahy a jejich aktivizace k podílení se na rozvoji občanské společnosti;
- soustavná podpora vzdělávacích aktivit pro děti i dospělé migranty;
- posílení informovanosti migrantů o jejich právech a povinnostech a o službách, které mohou na území hl. m. Prahy využívat;
- dlouhodobá podpora a financování ICP a jeho činností ze strany hl. m. Prahy;
- utváření obrazu hl. m. Prahy tak, aby byla vnímána širokou veřejností jako metropole všech.

Cílová skupina pražské koncepce se rovněž odvíjí od národní koncepce a je tedy primárně zaměřena na cizince z třetích zemí, dlouhodobě a legálně pobývajících na území ČR, avšak nejsou z ní nijak vyloučeny žádné kategorie migrantů (bez ohledu na zemi původu nebo druh pobytu) – priority a jejich doporučení se vztahují na všechny migranty, ale i na odbornou a laickou veřejnost. Nejsou

²⁰ Aktualizovaná „Koncepce integrace cizinců - Ve vzájemném respektu“ a Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců v roce 2016, str. 17.

opomíjení ani občané EU, kteří obvykle nejsou zahrnuti v koncepčních materiálech, ani nejsou cílovou skupinou integračních aktivit (především jejich finanční podpora ze strany evropských fondů se na ně vztahuje jen v omezené míře či vůbec). Z hlediska integrace se přitom mnohdy jedná o neméně důležitou cílovou skupinu jako v případě migrantů ze třetích zemí, protože i občané EU čelí určitým problémům při začleňování do české společnosti jako cizinci ze třetích zemí – zejména v otázkách spojených se znalostí českého jazyka a všeobecné orientace ve společnosti.

Do cílové skupiny dále spadají i státní, samosprávné a neziskové organizace/instituce, které se podílejí na integraci migrantů do české společnosti, a další organizace relevantní z hlediska integrace migrantů (např. nemocniční zařízení, organizace sociální péče, kulturní a volnočasové organizace apod.).

3.1. Vznik první Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Do roku 2012 chyběla ze strany hl. m. Prahy jakákoliv koncepční práce na poli integrace této početné skupiny obyvatel Prahy do majoritní společnosti. Na základě potřeby zajistit efektivní a koordinovanou integraci migrantů na území metropole, hl. m. Praha vyjádřilo aktivní snahu o zřízení pražského integračního centra.

Integrační centrum Praha o.p.s. (dále ICP) bylo založeno HMP dne 14. 3. 2012 a stalo se tak jedenáctým fungujícím integračním centrem v České republice. Založením a provozem tohoto centra naplňuje hl. m. Praha národní koncepci, která i nadále podporuje fungování integračních center (Center na podporu integrace cizinců)²¹.

ICP má roli informačního a komunitního střediska a je realizátorem, iniciátorem a koordinátorem integračních opatření v rámci hl. m. Prahy. ICP zajišťuje bezplatné služby pro cizince ze třetích zemí (mimo EU), ale zároveň působí na území metropole jako koordinátor integračních aktivit na lokální úrovni. V rámci této koordinační funkce ICP organizuje činnost Regionální poradní platformy.

Regionální poradní platforma (dále RPP) je místem pravidelných setkání aktérů na poli integrace migrantů v hl. m. Praze. Sdružuje členy z řad MHMP, jednotlivých městských částí, NNO, migrantských sdružení, státních institucí, školských a vzdělávacích zařízení a mezinárodních organizací.

Od září 2012 se členové RPP aktivně podíleli na vzniku primárního dokumentu „Návrh priorit pro oblast integrace cizinců na území HMP pro období 2014-2016“, který byl schválen v březnu 2013. V listopadu 2013 pořádalo ICP a Multikulturní centrum Praha, o.s. *Strategický integrační workshop*, který byl prostředkem pro finalizaci pražské koncepce za přispění všech zainteresovaných subjektů. Podklady ze strategického workshopu byly následně zapracovány do finální podoby pražské koncepce.

První pražská koncepce byla schválena na období 2014–2017 a stanovila si pět priorit pro oblast integrace migrantů na území hl. m. Prahy:

- Analýza postavení migrantů na území hlavního města Prahy
- Financování integrace cizinců na území hlavního města Prahy
- Informovanost
- Vzdělávání
- Přístup migrantů k sociálním a návazným službám

²¹ Aktualizovaná „Koncepce integrace cizinců - Ve vzájemném respektu“ a Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců v roce 2016, str. 10.

Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců byla oficiálně schválena usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 40/17 ze dne 19. 6. 2014. V návaznosti na tuto koncepci byly pravidelně vypracovávány a vydávány akční plány, které stanovovaly konkrétní aktivity v rámci navržených opatření jednotlivých priorit pro období jednoho kalendářního roku.

3.2. Aktualizace Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Od podzimu roku 2016 započala intenzivní práce na aktualizaci první pražské koncepce pro další období – tj. pro roky 2018-2021. MHMP ve spolupráci s ICP iniciovalo workshop za tímto účelem, do něhož se zapojilo celkem 52 účastníků, kteří reprezentovali 35²² organizací a institucí z veřejného i neziskového sektoru. Workshopu se účastnili i samotní migranti, jejichž pohled na první pražskou koncepci a na její aktualizovanou podobu je nenahraditelný. Účastníci workshopu byli rozděleni do pracovních skupin, v rámci kterých celkově hodnotili první pražskou koncepci, zamýšleli se a diskutovali nad tím, zda tato koncepce stále plní svou funkci a odpovídá na potřeby hl. m. Prahy a migrantů zde žijících.

Na základě výstupů z workshopu, zpracované Analýzy postavení migrantů a migrantek na území hl. m. Prahy i na základě revize všech priorit první pražské koncepce byla zpracována tato aktualizace koncepce integrace cizinců.

Aktualizovaná Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců zachovává jako samostatné priority tři oblasti – Informovanost, Přístup migrantů k sociálním a návazným službám a Vzdělávání. Nově je jako samostatná priorita zařazena oblast Soužití majoritní společnosti a migrantů. Dvě priority původní pražské koncepce – Analýza postavení migrantů na území hl. m. Prahy a Financování integrace migrantů na území hl. m. Prahy jsou i nadále součástí naplňování integrační politiky hl. m. Prahy, ovšem nikoliv jako samostatné priority. Realizace dalších výzkumů je konkretizována v rámci jednotlivých opatření priorit aktualizované koncepce, přičemž opakování všeobecné analýzy postavení migrantů a migrantek realizované v roce 2017 proběhne znovu za 4-5 let z důvodu možnosti sledovat trendy a aktuální data v jednotlivých oblastech. Pokračování systémového financování integrace migrantů je jako nezbytná podmínka efektivního naplňování priorit politiky integrace cizinců popsáno v úvodu druhé části této koncepce, která představuje východisko pro navazující akční plány integrace migrantů na území hl. m. Prahy.

Návrh aktualizované pražské koncepce byl předložen Komisi Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců, kterou byl posléze připomínkovan. Po zapracování všech připomínek vznikla finální podoba dokumentu, kterou nyní držíte v ruce.

3.3. Ukotvení a účinnost

Pražskou koncepci projednává Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců, následně je předložena Radě hl. m. Prahy a Zastupitelstvu hl. m. Prahy ke schválení. Ode dne jejího schválení všemi složkami je pražská koncepce platná.

Za koordinaci naplňování koncepce a realizaci aktivit z ní vyplývajících je zodpovědný Magistrát hlavního města Prahy, a to prostřednictvím oddělení národnostních menšin a cizinců – odbor Kancelář ředitele Magistrátu, dále prostřednictvím svých odborů a skrze spolupráci s MČ, resorty příslušných ministerstev, ICP, NNO a dalšími subjekty. Stává se tak garantem řady integračních aktivit vyplývajících z pražské koncepce. Vzhledem k tomu, že realizace pražské koncepce není nijak povinná či dokonce vynutitelná (neexistuje v tomto ohledu dostatečná právní opora), jsou tak kladeny vysoké nároky na všechny její realizátory.

²² Seznam všech spolupracujících institucí a organizací naleznete v Příloze č. 1.

3.4. Implementace do praxe a vyhodnocení

Pražská koncepce je vypracována s platností pro období 2018–2021. Radě hl. m. Prahy bude do konce února 2018 předložen **Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců na roky 2018-2019**. Akční plán na další dvouleté období bude předložen Radě hl. m. Prahy do 31. 12. 2019. Akční plán je nezbytným nástrojem realizace pražské koncepce, který stanoví priority této koncepce vzhledem k realizovanému období, přičemž bude nadále připraven vždy na následující 2 roky. Akční plány zaručí udržitelnou aktuálnost pražské koncepce, jasně definují a konkrétně rozpracovávají navrhovaná opatření v ní uvedená do jednotlivých dílčích aktivit. Číslování priorit a opatření uváděných v akčním plánu budou vycházet ze schválené koncepce. Každá dílčí aktivita pak bude obsahovat popis, cílovou skupinu, garanta/y, spolupracující subjekt/y, termín plnění, finanční náročnost, možnosti finančního zajištění a měřitelné indikátory.

Radě hl. m. Prahy bude vždy k 31. 1. (počínaje lednem 2018) předložena **Zpráva o naplňování Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců a jejího Akčního plánu**. Zpráva vždy zhodnotí realizaci akčního plánu v uplynulém roce a naplňování cílů pražské koncepce ze stran jednotlivých aktérů integrace migrantů.

Zprávu i akční plán předkládá a vypracovává oddělení národnostních menšin a cizinců - odbor Kancelář ředitele Magistrátu. MHMP bude prostřednictvím pracovníka oddělení národnostních menšin a cizinců Kanceláře ředitele magistrátu, který zajišťuje agendu integrace cizinců, kontrolovat naplňování cílů a realizaci opatření stanovených koncepcí za úzké spolupráce s jednotlivými subjekty, kterých se daná opatření týkají.

3.5. Praha – „Metropole všech“

Hl. m. Praha se veřejně hlásí ke sloganu „Praha – metropole všech“, kterým chce poukázat na důležitost začlenění migrantů do veřejného života metropole. V rámci tohoto sloganu odkazuje na aktivní snahu o vytvoření důstojných životních podmínek pro migranty žijící na území hl. m. Prahy a podporu zapojení všech důležitých a odpovědných subjektů do integračního procesu. Migranti jsou pro metropoli nejen zdrojem ekonomické prosperity, ale také jejím kulturním a sociálním obohacením.

4. Role a odpovědnost klíčových subjektů

Hl. m. Praha postupuje při zajišťování své politiky ve vztahu k integraci migrantů v samostatné působnosti. Stejně jako u ostatních krajů, je i v případě hl. m. Prahy míra angažovanosti v oblasti integrace migrantů rozhodnutím kraje a rozsah opatření je tedy v jeho plné kompetenci. Národní koncepce vymezuje krajům podmínky pro její naplňování, nabízí metodickou podporu a koordinuje integraci migrantů. Tím, že se kraj aktivně podílí na naplňování národní koncepce, může ovlivnit situaci na svém území, sám si může nastavit priority, které jsou z jeho pohledu potřebné a tím nastavit systém opatření, která mají přímý dopad na život dané lokality.

Klíčová rozhodnutí týkající se politiky hl. m. Prahy ve vztahu k integraci migrantů plně přísluší rozhodnutí Rady hl. m. Prahy a Zastupitelstva hl. m. Prahy. Úlohou hl. m. Prahy je zejména podpora opatření zaměřených na začlenění migrantů a napomáhajících bezkonfliktnímu soužití, a to i na úrovni jednotlivých městských částí. Při tvorbě strategických opatření je třeba vždy zohledňovat skutečnost, že integrace je procesem oboustranným, do kterého jsou zapojeni jak migranti, tak majoritní společnost.

4.1. Spolupráce hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů

Hl. m. Praha spolupracuje v oblasti integrace migrantů s mnoha státními i neziskovými subjekty. Většina těchto aktérů spolupracovala na vzniku pražské koncepce (viz příloha č. 1) a nadále bude odpovědná za spolupráci při její implementaci a naplňování. Schéma spolupráce hl. m. Prahy s ostatními aktéry integrace cizinců je součástí přílohy č. 2.

1. Odbory MHMP

Odbor Kancelář ředitele Magistrátu - oddělení národnostních menšin a cizinců
 Odbor zdravotnictví, sociální péče a prevence
 Odbor školství a mládeže
 Odbor sportu a volného času
 Odbor kultury a cestovního ruchu
 Odbor komunikace a marketingu
 Oddělení krizového managementu

2. Městské části Praha 1-22 a Praha – Libuň

Pravidelná setkání jsou organizována v rámci Poradní platformy zástupců MČ a MHMP v oblasti integrace cizinců.

3. Organizace založené hl. m. Praha

Integrační centrum Praha, o.p.s.

4. NNO zabývající se oblastí integrace migrantů na území hl. m. Prahy

viz příloha č. 6

5. Mezinárodní organizace působící na území hl. m. Prahy

viz příloha č. 7

6. Státní instituce

Ministerstvo vnitra ČR
 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Krajské ředitelství hl. m. Prahy – Policie České republiky

7. Akademická sféra

Sociologický ústav AV ČR
 Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
 Národní institut pro další vzdělávání
 Vybrané vysoké školy

8. Mezinárodní přesah spolupráce

Rozvoj spolupráce na úrovni evropských měst a zapojení do programů a projektů zaměřených na téma integrace a migrace.

4.2. Magistrát hl. m. Prahy

V rámci MHMP je agenda integrace migrantů svěřena oddělení národnostních menšin a cizinců - odbor Kancelář ředitele Magistrátu hl. m. Prahy. V rámci tohoto oddělení je pověřen agendou integrace cizinců jeden pracovník - specialista integrace cizinců.

Uvedený pracovník se zaměřuje zejména na koordinaci aktivit v dané oblasti a je specializovaným odborným pracovníkem. Zařazení oblasti integrace migrantů (stejně tak i národnostních menšin) v rámci odboru Kancelář ředitele Magistrátu umožňuje koordinaci a naplňování stanovených aktivit v rámci priorit koncepce, které jsou v oblasti integrace migrantů z hlediska dotčených oborů/témat velmi rozvětvené (jedná se např. o vzdělávání, sociální a kulturní oblast, komunikační strategie a informovanost, bydlení a mnoho dalších).

Pro naplňování realizace opatření vztahujících se k oblasti integrace migrantů je velmi potřebná spolupráce mezi jednotlivými odbory MHMP – zejména s odborem školství a mládeže, odborem zdravotnictví, sociální péče a prevence, odborem sportu a volného času, odborem kultury a cestovního ruchu, odborem komunikace a marketingu a oddělením krizového managementu. Dále spolupráce s ICP, které hl. m. Praha založilo za účelem komplexní a systematické práce v oblasti integrace migrantů, ale i dalších organizací založených či zřízovaných hl. m. Praha. Podstatnou úlohu zaujímá také spolupráce Magistrátu hl. m. Prahy s NNO, institucemi a dalšími subjekty, které se tématu integrace migrantů věnují.

4.3. Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Komise je poradním a iniciačním orgánem Rady hl. m. Prahy. Odbor Kancelář ředitele Magistrátu – oddělení národnostních menšin a cizinců má na starosti odbornou a administrativní stránku přípravy jednání komise. Členy této komise jsou pracovníci jednotlivých odborů MHMP (odbor zdravotnictví, sociální péče a prevence, odbor školství a mládeže), zastupitelé hl. m. Prahy, zástupce MV ČR - odboru azylové a migrační politiky a zejména externí odborníci, kteří jsou současně zástupci NNO zabývajících se integrací migrantů²³.

²³ V souvislosti s vývojem situace v oblasti migrace v průběhu roku 2015 byla ředitelkou Magistrátu hl. m. Prahy ustanovena Pracovní skupina ředitelky MHMP k tématu migrace (skupina byla řízená oddělením krizového managementu), která byla zaměřena na řešení mimořádných událostí a s nimi spojených opatření, která jsou vázána na příchod většího počtu migrantů. Tato skupina byla v listopadu roku 2016 zrušena z důvodu stabilní situace v oblasti migrace. Obnovení skupiny je možné v případě zhoršení této situace.

4.4. Regionální poradní platforma

Spolu se zahájením činnosti ICP byla vytvořena také Regionální poradní platforma (RPP) představitelů všech dotyčných subjektů, zabývajících se oblastí integrace migrantů v Praze. Jedná se o zástupce ICP, MHMP, MČ Praha 1-22 a Prahy – Libuš, státních institucí (MV ČR aj.), NNO, komunit migrantů a akademických institucí. Tato platforma napomáhá k nezbytné kooperaci jednotlivých aktérů integrace, aby bylo možné zajistit komplexní přístup a systémově zpracovávat konkrétní návrhy a opatření v dané oblasti.

RPP je velmi významným prostorem ke sdílení informací napříč jednotlivými aktéry integrace a nabízí prostor pro diskusi nad aktuálními tématy, vzájemné výměně zkušeností a sdílení nových informací. Je také místem, kde jsou projednávány nové možnosti a principy fungování při práci s migranty.

4.5. Poradní platforma zástupců městských částí a MHMP pro oblast integrace cizinců

Pro výkon státní správy je hl. m. Praha od roku 2001 členěna na 22 správních obvodů, z hlediska samosprávného ji tvoří 57 autonomních MČ s vlastními volenými orgány. Každá MČ má svá specifika, která pramení z toho, zda se jedná o centrální část Prahy nebo je naopak příměstského charakteru. Skladba obyvatelstva a jeho sociální postavení, celková hustota zalidnění MČ, ale i úroveň infrastruktury – všechna tato specifika jsou důležitá pro zajištění práce v oblasti integrace migrantů na lokální úrovni.

V návaznosti na zahájení činnosti RPP vznikla poradní platforma, která je složena výhradně ze zástupců jednotlivých správních obvodů Praha 1-22²⁴ a Prahy-Libuš, kteří byli v rámci svého pracovního zařazení delegováni danou MČ pro možnost spolupráce a komunikace s MHMP v oblasti integrace cizinců. Tato platforma je koordinována MHMP ve spolupráci s ICP a úzce navázána na činnost RPP.

Je místem, kde se setkávají zástupci MČ Prahy 1-22 a Prahy – Libuš a MHMP. Činnost platformy je speciálně zaměřena na pravidelné zajištění vzájemné informovanosti mezi pracovníky MČ a MHMP, sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe v dané oblasti.

Členové platformy jsou pravidelně informováni o významných opatřeních, aktivitách a akcích, týkajících se oblasti integrace migrantů. Platforma se konzultačně podílí na přípravě koncepčních materiálů a jejich připomínkování. Hl. m. Praha pražskou koncepcí také doporučuje jednotlivým MČ, jaká opatření uskutečňovat.

4.6. Platforma zástupců odborů školství městských částí

V průběhu roku 2016 zahájila svou činnost Platforma zástupců odborů školství městských částí Praha 1 – 22 a Praha – Libuš a MHMP, která funguje pod koordinací odboru školství a mládeže MHMP v součinnosti s oddělením národnostních menšin a cizinců. Platforma se speciálně zaměřuje na oblast vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem, resp. dětí a žáků migrantů. Platforma představuje důležitý zdroj informací o potřebách MČ v dané oblasti, zajišťuje podněty pro možnost formulování cílů k danému tématu. Současně představuje místo ke sdílení relevantních aktuálních

²⁴ Správní obvod znamená jeden z 22 správních obvodů širší přenesené působnosti. V tomto dokumentu používáme zkratku městských částí (MČ), pod níž rozumíme správní obvody Praha 1-22. K těmto MČ se přidala v rámci poradních platform i Praha – Libuš, která se integrací migrantů úspěšně věnuje již několik let, např. v rámci projektů obcí.

informací v oblasti vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem. Jedná se např. o novinky v legislativních změnách, podpůrných službách, způsobech financování. Platforma je prostorem užší odborné diskuse k dané problematice.

4.7. Ostatní aktéři na poli integrace cizinců

Městské části Praha 1-22 a Praha – Libuš

Mnohé integrační aktivity lokálního charakteru by v Praze nemohly existovat bez aktivního zájmu samotných MČ. Některé z nich se této oblasti věnují již řadu let a mají dobře propracovaný systém rozmanitých integračních aktivit zaměřených nejen na vzdělávání migrantů, ale také např. na kulturní akce související s integrací životem migrantů v Praze, které mají za cíl zaujmout především zástupce z řad široké veřejnosti. Zdroje na tato integrační opatření MČ na svém území získávají téměř výlučně prostřednictvím tzv. projektů obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni (MV ČR) a také z grantů Magistrátu hl. m. Prahy. V obou případech je nutné kofinancovat z vlastního rozpočtu určitou část nákladů, a právě proto je politická podpora integračních opatření na lokální úrovni velmi důležitá.

Na každém úřadu městské části by měl v ideálním případě být určen pracovník – koordinátor, který má na starost koordinaci integračních aktivit na území dané městské části. V ideálním případě se jedná o koordinátora/specialistu/referenta pro oblast integrace cizinců, který speciálně určeným pracovníkem pro danou agendu a má tak dostatečný prostor pro její odborné uchopení. Jeho nezastupitelná role spočívá především v tom, že zprostředkovává komunikaci mezi jednotlivými subjekty, které se na integraci migrantů v dané lokalitě podílejí, mohou to být samotné odbory na úřadu městské části, školy, neziskové organizace, migrantská sdružení, ale i různé úřady. Je klíčovým pracovníkem pro spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy. Pravidelně se účastní Poradní platformy zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců, současně také RPP a celkově má přehled o otázkách integrace a migrace nejen na lokální úrovni.

Nestátní neziskové organizace

Na území hl. m. Prahy je silný potenciál v množství různých NNO, které se dlouhodobě podílejí na realizaci integračních aktivit. Dřívějším problémem byla menší míra propojenosti projektů různých NNO. Na základě navázání širší spolupráce mezi jednotlivými NNO bylo založeno Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR²⁵, jež sdružuje celkem osmnáct českých NNO (sedmáct NNO jako členů a jednu NNO jako pozorovatele). Konsorcium je zaměřeno svou činností na prosazování práv migrantů, analýzu migrační politiky a podněcování k diskusi nad její případnou změnou a na seznamování veřejnosti se situací migrantů v českém i evropském kontextu.

Díky síti NNO je zajištěna pomoc migrantům v široké škále aktivit napomáhajících v úspěšné integraci. Jedná se o sociální a právní poradenství, kurzy českého jazyka, pomoc při zapojení na trhu práce, práce s dětmi a mládeží, pomoc ženám migrantkám, pomoc migrantům prostřednictvím interkulturní práce apod. Spolupráce a komunikace mezi jednotlivými NNO, MHMP a ICP je podpořena existencí RPP, ale i přímou komunikací jednotlivých odborů MHMP s NNO.

NNO získávají finanční podporu zejména prostřednictvím finanční podpory ze státního rozpočtu prostřednictvím dotačních řízení jednotlivých resortů ministerstev, z evropských fondů, rozpočtu hl. m. Prahy a městských částí a z dalších zdrojů. Přehled NNO působících v oblasti integrace migrantů na území hl. m. Prahy naleznete v příloze č. 6.

Migrantské spolky a zástupci migrantských komunit

Některé aktivní migrantské spolky zastávají podstatnou roli v integraci, pokud ji vnímáme jako oboustranný proces, věnují se totiž pořádání široké škály činností kulturního charakteru. Často se

²⁵ Viz www.konsorciem-nno.cz.

zabývají aktivitami, které v sobě nesou integrační aspekt, jedná se zejména o osvětovou činnost cílenou na širokou veřejnost (přednášky, komentované prohlídky v areálu SAPA, sousedské akce pro Čechy a migranty, společné vaření apod.). Jedním z hlavních cílů, které si migrantské spolky kladou, je také napomáhání zlepšování obrazu a vnímání jejich vlastní kultury majoritní společnosti. Dále se snaží o vytvoření podmínek pro vzájemné poznávání a sbližování se s majoritní společností.

Podporou těchto subjektů lze dosáhnout větší emancipace a participace migrantů ve společnosti. Je tedy nutné s těmito subjekty spolupracovat, podporovat je a zahrnout je do rozhodovacích, poradních a koncepčních procesů, které se v oblasti integrace dějí. Hl. m. Praha si plně uvědomuje, že do rozhodování o věcech týkajících se integrace migrantů je podstatné zahrnout nejen migrantská sdružení, ale i migranty jako jednotlivce. Větší zapojení migrantů je nezbytné právě proto, že si sami prošli procesem integrace a že přímo pocházejí z prostředí dané komunity. Nejlépe tak mohou rozumět potřebám ostatních migrantů a dokáží snadněji identifikovat a definovat, jaké další kroky by jim pomohly snadněji se začlenit do života v hl. m. Praze.

Prvním krokem správným směrem a dobrým příkladem takové snahy je otevřenost Regionální poradní platformy, do níž se mohou migranti, ať už zastupující nějaký spolek či sami za sebe, zapojit jako členové. Dalším pozitivním příkladem je i otevřený proces tvorby a aktualizace pražské koncepce, kterého se migranti také aktivně účastnili.

Mezinárodní organizace

Mezinárodní organizace (MO) působící v oblasti migrace na území hl. m. Prahy, ale i celorepublikově, jsou dalším z důležitých aktérů lokální politiky zaměřené na integraci migrantů. Mezinárodní organizace mají dlouholetou zkušenost v této oblasti a často jsou to právě ony, které přinášejí zkušenosti ze zahraničí do českého prostředí. Přehled spolupracujících MO najdete v příloze č. 7.

MV ČR a další resorty

MV ČR zajišťuje koordinaci jednotlivých ministerstev a dalších subjektů zapojených do realizace národní koncepce. Z tohoto důvodu je pro hl. m. Praha i ICP stěžejní spolupráce právě s MV ČR. Integrační politika hl. m. Prahy se tedy realizuje v souladu s integrační politikou státu, která propojuje i další resorty (MPSV, MŠMT aj.).

Kraje České republiky

Hl. m. Praha v předchozích letech vždy oslovovalo a nadále bude oslovovat zástupce ostatních krajských úřadů České republiky k vzájemné výměně zkušeností a informací v oblasti zajištění integrace migrantů na úrovni kraje. Pokud to aktuální situace vyžaduje, tak oddělení národnostních menšin a cizinců – odbor Kancelář ředitele Magistrátu, spolupracuje se zaměstnanci jednotlivých krajských úřadů.

Současně uvedené oddělení oslovuje krajské úřady k zapojení v rámci konferencí, seminářů a dalších platforem pro vzájemnou spolupráci či informovanost v oblasti integrace migrantů, pokud je taková příležitost.

Širší spolupráce, výměna zkušeností a síťování v rámci celé České republiky je potřebné a je tedy všeobecně pražskou koncepcí podporováno. Hlubší spolupráce však nefunguje automaticky. Je důležité výše uvedené aktivity podporovat a motivovat všechny aktéry na poli integrace k většímu zájmu o různé formy spolupráce a sdílení zkušeností napříč kraji na území celé České republiky.

Mezinárodní spolupráce

V případě tématu migrace a integrace je velmi důležitá také komunikace a spolupráce na mezinárodní úrovni. Na další období hl. m. Praha zaměří zvýšenou pozornost tímto směrem. Jedním ze způsobů výměny zkušeností v oblasti integrace migrantů je pravidelná realizace mezinárodní konference (první konference byla realizována v r. 2017 a jejímž hlavním garantem byla Mezinárodní organizace pro migraci). Pozornost je rovněž věnována přímé komunikaci a vazbě na municipality

evropských měst, poradní platformy v rámci EU apod. Současně by hl. m. Praha mohla být zdrojem inspirace pro ostatní města střední a východní Evropy.

5. Integrační centrum Praha, o.p.s.

ICP je etablovanou neziskovou organizací nabízející širokou škálu služeb nejen pro migranty. Bylo založeno hl. m. Prahou a již na počátku svého vzniku si zvolilo motto „**Praha – metropole všech**“. Toto motto odkazuje na ideu, že Praha jako metropolitní evropské město musí cíleně začleňovat migranty mezi obyvatele majoritní společnosti a zároveň podporovat jejich přátelské soužití na území hl. m. Prahy.

ICP je tedy pomocnou rukou pro klienty, aby se necítili jako cizinci, ale jako obyvatelé naší metropole a podíleli se na společném životě. Působí jako prostředník vzájemného poznání a porozumění migrantů a majority.

5.1. Vznik ICP

Založení ICP bylo odsouhlaseno Usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1599 ze dne 25. října 2011, které bylo následně schváleno také Usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 10/70 ze dne 4. listopadu 2011. ICP vzniklo k 14. 3. 2012 jako obecně prospěšná společnost za účelem realizace a koordinace integračních aktivit na lokální úrovni – na území hl. m. Prahy. ICP má úzký vztah ke svému zřizovateli hl. m. Praze, se kterým i nadále prohlubuje spolupráci a vazby. Hl. m. Praha z části financuje jeho provoz.

5.2. Služby ICP

ICP poskytuje následující služby pro migranty:

- sociální poradenství;
- právní poradenství;
- doprovody na úřady, asistence a tlumočení prováděné interkulturními pracovníky při jednáních;
- terénní práce v přirozeném prostředí migrantů nebo tam, kde se sdružují a pracují;
- kurzy českého jazyka pro děti i dospělé;
- kurzy sociokulturní orientace;
- bezplatný přístup k informacím (internet, PC, cizojazyčná knihovna);
- poskytnutí prostor pro vlastní aktivity či setkávání;
- možnost dobrovolnictví;
- účast nebo spolupráce na kulturních a komunitních aktivitách.

ICP poskytuje následující služby pro odbornou veřejnost:

- asistence a odborná podpora při jednání s migranty;
- využití interkulturních pracovníků při komunikaci s migranty;
- nabídka účasti na vzdělávacích seminářích zaměřených na migraci a integraci migrantů, seznamování s mezinárodními zkušenostmi;
- členství v RPP;
- nabídka účasti nebo spolupráce na kulturních a komunitních aktivitách;
- prezentace služeb ICP na úřadech, v institucích, školách apod.;
- možnost účastnit se odborné stáže v ICP.

ICP poskytuje následující služby pro majoritní společnost:

- účast na kulturních a komunitních aktivitách, prostřednictvím kterých má veřejnost možnost seznámit se s kulturami migrantů zde žijících a podpořit tak svůj pozitivní vztah k migrantům;

- zapojení se do činnosti ICP na dobrovolnické bázi;
- poskytnutí informací o své činnosti, úloze a v neposlední řadě také o integraci a situaci cizinců žijících na území hl. m. Prahy.

5.3. Projekt „Integrační centrum Praha“

Od svého vzniku ICP realizuje hlavní projekt s názvem „Integrační centrum Praha“, jenž je v současné době financován z národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu MVČR.

S ohledem na podmínky dané financováním ICP prostřednictvím Azylového, migračního a integračního fondu je cílová skupina klientů ICP omezena na migranty z třetích zemí (země mimo EU/EHP) a na ty, jimž byla udělena mezinárodní ochrana. Do cílové skupiny tedy nespadají žadatelé o mezinárodní ochranu a ani občané EU.

Na realizaci hlavního projektu ICP se podílejí čtyři partnerské NNO: InBáze, z.s., Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s., Poradna pro integraci, z.ú. a Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s. Partnerské NNO zajišťují v rámci projektu poskytování odborného sociálního a právního poradenství.

Vedle služeb odborného sociálního a právního poradenství jsou důležitými aktivitami, které ICP v rámci hlavního projektu realizuje, interkulturní práce, terénní práce, kurzy českého jazyka, kurzy sociokulturní orientace, informační kampaň a v neposlední řadě také služby informačního centra sídlícího v centru Prahy.

ICP dále úzce spolupracuje se čtyřmi partnerskými městskými částmi. Jedná se o MČ Praha 4, 12, 13 a 14, které poskytují zázemí pro pobočky ICP. Dále pak s ICP úspěšně spolupracují v oblasti integrace migrantů, rozvíjejí integrační aktivity a podílejí se na organizování kulturních a komunitních aktivit, které značně přispívají k přátelskému soužití mezi migranty a jejich českými sousedy v daných městských částech. ICP však v podobném duchu spolupracuje i s dalšími MČ, které projevují zájem o integraci cizinců na svém území.

5.4. Další projekty

ICP vynakládá snahu doplnit hlavní projekt o související služby a aktivity v oblasti integrace migrantů na území hl. m. Prahy. Daří se mu tak realizovat i další projekty, které pochází z výzev a jsou financovány z grantových schémat MHMP a OAMP. ICP se intenzivně podílí na projektech obcí na podporu integrace na lokální úrovni, které vytvářejí a uskutečňují MČ, a ve spolupráci s nimi pro ně realizuje jednotlivé aktivity v jejich oblasti.

Díky těmto projektům se ICP podařilo uspořádat např. informační kampaň cílenou na majoritní společnost s názvem „Mezi svými“, rozšířit nabídku služeb interkulturních pracovníků či podpořit jednotlivé komunity nabídkou možnosti získat finance na vlastní malý projekt pod heslem „Vaše nápady“.

Priority hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

V této druhé části koncepce je popsáno jednak systémové financování jako podmínka naplňování priorit politiky integrace cizinců na území hlavního města Prahy, jednak i čtyři stěžejní priority aktualizované koncepce.

Pražská koncepce se i nadále věnuje prioritám **Informovanost, Vzdělávání, Přístup migrantů k sociálním a návazným službám**. Všechny tyto priority reagují na současnou situaci a jsou doplněny o nová doporučení a opatření. Pražská koncepce nyní nově zahrnuje prioritu **Soužití majoritní společnosti a migrantů**. Zařazení této nové priority do koncepce je zčásti i reakcí na situaci ohledně zhoršení vnímání migrantů českou společností zejména v souvislosti s tématem tzv. migrační krize. Prostřednictvím různých opatření a doporučení obsažených v této koncepci vyjadřuje hl. m. Praha zájem a snahu aktivně přispívat k harmonickému soužití majority a migrantů na svém území.

Jak bylo již uvedeno výše v této koncepci, jedna z priorit původní koncepce – Analýza postavení migrantů a migrantek na území hl. m. Prahy byla již v roce 2017 splněna. Na základě doporučení odborníků bude však analýza postavení migrantů a migrantek realizována pravidelně jednou za 4-5 let, aby bylo možné zjistit potřebná aktuální data a sledovat kontinuálně vývoj ve sledovaných oblastech. Pravidelné opakování analýzy i realizace dílčích tematicky či lokálně zaměřených výzkumů jsou klíčové pro správné nastavení dalších koncepčních materiálů včetně aktualizace pražské koncepce integrace cizinců. V aktualizované koncepci sice již není analýza migrantů uvedena jako samostatná priorita, ale s její pravidelnou realizací v uvedeném časovém intervalu se počítá. Návrhy podpory či přímá realizace dílčích výzkumů v různých oblastech integrace jsou pak případně rozvedeny v rámci jednotlivých priorit koncepce a navazujících akčních plánů.

Samostatnou prioritou původní koncepce bylo i financování integrace cizinců na území hl. m. Prahy. Současně nastavené schéma grantů MHMP a financování aktivit realizovaných v rámci Akčního plánu Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců je funkční a představuje nezbytnou podmínku naplňování stanovených priorit integrace. Stejně jako pravidelná analytická činnost je tak i financování integračních opatření v aktualizované koncepci chápáno nikoliv jako samostatná prioritní oblast, ale jako nedílná součást a nezbytná podmínka efektivního naplňování stanovených koncepčních priorit integrační politiky hlavního města Prahy.

Schéma finanční podpory hl. m. Prahy je popsáno v následující kapitole – Systémové financování politiky integrace cizinců na území hl. m. Prahy. Tato i následující kapitoly věnované jednotlivým prioritám koncepce představují obsahový podklad pro navazující akční plány.

1. Systémové financování politiky integrace cizinců na území hl. m. Prahy

Hl. m. Praha poskytuje každoročně ze svého rozpočtu finanční prostředky určené přímo na oblast integrace migrantů. Jedná se o podporu aktivit spolků migrantů a organizací pracujících v oblasti integrace migrantů na území hl. m. Prahy prostřednictvím grantového řízení „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“, které hl. m. Praha vyhláší pravidelně od roku 2006²⁶. Dále jsou poskytovány finanční prostředky na zajištění podpory činnosti ICP, projektů jednotlivých MČ a vlastních projektů pořádaných přímo hl. m. Praha pro odborníky a veřejnost (např. konference, semináře, tematické výstavy). Významná je podpora aktivit (dílčích úkolů), které vyplývají z Akčního plánu Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců. Do budoucna je žádoucí, aby se finanční prostředky hl. m. Prahy věnované na integraci migrantů navyšovaly úměrně potřebám a bylo tak možné podporovat projekty subjektů, které dosahují dobrých výsledků a podporují integraci migrantů do české majoritní společnosti.

Aktivita v oblasti integrace migrantů jsou financovány hl. m. Prahou rovněž prostřednictvím grantových řízení²⁷ ostatních pracovišť MHMP. Jedná se o granty na podporu sociálních služeb, vzdělávacích aktivit, volnočasových aktivit určených dětem a mládeži a preventivní opatření vztahující se k oblasti bezpečí.

Další finanční prostředky (mimo rozpočet hl. m. Prahy) na danou oblast je možné čerpat prostřednictvím fondů EU, prostřednictvím jednotlivých ministerstev nebo jiných zdrojů (např. nadace, soukromí dárci).

Stávající funkční schéma financování integrace migrantů na území hl. m. Prahy je zachováno. Integrovaná politika bude financována prostřednictvím následujícího systému:

1.1. Grantové řízení speciálně zaměřené na oblast integrace cizinců

Opatření:

- nadále zajistit účelnou finanční podporu spolkům migrantů a organizacím pracujícím v oblasti integrace migrantů prostřednictvím grantového řízení hl. m. Prahy speciálně zaměřeného přímo na oblast integrace migrantů „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“ (**MHMP**),
- zaměřovat programy grantového řízení pro oblast integrace cizinců tak, aby reagovalo na aktuální vývoj v dané oblasti, a to na základě doporučení Komise Rady HMP pro oblast integrace cizinců (**MHMP, Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců**).

1.2. Financování Integrovaného centra Praha o.p.s.

Opatření:

- zajistit finanční podporu provozu a činnosti ICP ze strany hl. m. Prahy – jedná se zejména o zajištění bazálního chodu organizace (**MHMP**),
- zajistit finanční podporu ICP formou dotace na spolufinancování projektů, na které ICP získalo podporu z fondů EU, státního rozpočtu, případně dalších programů na podporu integrace cizinců - jedná se o projekty, které jsou v souladu s cíli Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců (**MHMP**),

²⁶ Přehled finanční podpory z rozpočtu hl. m. Prahy je uveden v příloze č. 3: Přehled finanční podpory z rozpočtu hl. m. Prahy v uplynulých letech v rámci grantového řízení „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“.

²⁷ Tyto granty nejsou určeny výslovně pro integraci migrantů, ale mohou o ně žádat také organizace, jejichž cílovou skupinou jsou právě migranti.²⁸ Ze sondy realizované v rámci studie o občanské a politické participaci vyplynulo, že zájem o občanskou a politickou participaci mezi cizinci existuje a má smysl jej podporovat. Více viz Redlová, P. (ed.), 2012, *Veřejná a politická participace cizinců*, Praha 2012.

- zajistit finanční podporu na poskytování služby interkulturní práce pro migranty na území hl. m. Prahy (**MHMP**),
- v případě potřeby zajistit přímou dotaci z rozpočtu hl. m. Prahy pro zajištění provozu a činnosti ICP (**MHMP**),
- v případě nutnosti zajistit ze strany hl. m. Prahy podporu ICP formou bezúročných půjček k pokrytí překlenovacího období, než bude ICP proplacena závěrečná platba projektu podpořeného z fondů EU (např. AMIF).

1.3. Projektové financování

Opatření:

- nadále se zaměřit na realizaci vlastních projektů v oblasti integrace migrantů a současně poskytnout finanční prostředky na jejich zajištění (**MHMP**),
- v rámci vlastních aktivit bude i nadále realizovat podporu projektů, které jsou založené na vzájemné spolupráci mezi jednotlivými subjekty, na práci v oblasti integrace migrantů, etnických menšin, dodržování lidských práv a interkulturního vzdělávání (**MHMP, ICP, RPP, vzdělávací instituce, NNO, MČ**).

1.4. Financování na lokální úrovni

Opatření:

- spolupracovat s MČ při přípravě jejich vlastních projektů zaměřených na oblast integrace migrantů (**MHMP, MČ, Poradní platforma zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců, ICP**),
- podpořit prostřednictvím zvláštní dotace (mimo rámec grantového řízení) projekt MČ v případě, že aktuální situace na dané MČ bude vyžadovat okamžité řešení (**MHMP, MČ**),
- nadále zajistit možnost podání žádosti o grant v rámci grantového řízení pro oblast integrace cizinců MČ - „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“ (**MHMP, Poradní platforma zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců, ICP**).

2. Priorita Informovanost

Informovanost je klíčovým faktorem nejen pro proces adaptace migrantů (tj. občanů EU i třetích zemí) na nové prostředí, ale i pro adaptaci většinové společnosti a veřejných i privátních organizací na rostoucí počet migrantů žijících v hl. m. Praze, které je přirozeně nejatraktivnějším městem pro cizince přicházející do ČR. Správnost, dostupnost a sdílení aktuálních informací o problematice integrace cizinců jsou klíčovými faktory zvyšování informovanosti všech relevantních aktérů integrace migrantů, kterými jsou jak migranti samotní, tak i většinová společnost, neziskový, veřejný i komerční sektor. Nezbytnou podmínkou naplňování této priority je i vzájemné síťování klíčových aktérů integrace na místní i mezinárodní úrovni (poradní platformy, komunitní plánování, konference, mezinárodní sítě) za účelem sdílení a distribuce relevantních informací mezi všemi účastníky integračního procesu.

2.1 Informování majoritní společnosti

V návaznosti na vytváření přátelského soužití většinové společnosti a komunit cizinců je nutná podpora integračních aktivit a osvětová činnost směrem k většinové společnosti s cílem informovat o migračních zde žijících a o smyslu a cílech integrační politiky. Důležité je i představovat kultury migrantů a informovat veřejnost o ekonomických a společenských přínosech plynoucích z migrace v současném globalizovaném světě s cílem snížit riziko xenofobního, rasistického a stereotypního myšlení a jednání ze strany členů majoritní společnosti. Migrace a integrace představují citlivé téma a je proto žádoucí informovat veřejnost o této problematice obecně i o smyslu a cílech integrační politiky. Cílem je podat objektivní obraz o situaci migrantů zde žijících a podpořit jejich pozitivní a nestereotypní vnímání ze strany většinové společnosti. K informování české veřejnosti budou využity již existující komunikační prostředky doplněné o informační webový portál www.prahametropolevsech.cz a další jednorázové či soustavné PR a informační aktivity institucionálních aktérů integrace zaměřených na širokou veřejnost. Je třeba podpořit realizaci informačních a mediálních akcí zacílených na veřejnost mimo jiné i prostřednictvím videoklipů určených pro online kanály a televizi, audio-klipů pro rozhlasové vysílání či reklamy ve veřejném prostoru, kde by byly přibližovány skupiny migrantů zde žijících, představovány **objektivní** aspekty migrace a integrace i cíle integrační politiky.

Návrhy opatření:

- informování veřejnosti prostřednictvím webového portálu www.prahametropolevsech.cz (**MHMP**),
- využití dalších dostupných komunikačních prostředků vhodných k informování majority o životě a integraci migrantů žijících v hl. m. Praze (**MHMP, ICP, RPP, NNO, MČ**),
- podpora realizace osvětových akcí včetně informačních a mediálních akcí pro veřejnost (**ICP, NNO, MČ, MHMP, RPP**).

2.2. Informování cizinců

Na základě zkušeností z RPP i PP MČ je zapotřebí zvyšovat informovanost migrantů v otázkách jejich práv a povinností, všeobecné orientace ve společnosti včetně fungování hl. m. Prahy, MČ, NNO, orgánů státní správy a dalších institucí. Nutné je i informovat o možnostech využití služeb nabízených migrantům těmito institucemi (poradenství, kurzy jazyka a sociokulturní orientace, tlumočení a

služby interkulturní práce apod.). Cílem je osamostatnění cizinců, eliminace krizových situací vyplývajících z neznalosti a tím zjednodušení procesu integrace.

Informování migrantů o otázkách pobytu, školství, zdravotnictví, zaměstnanosti či volnočasovém životě a aktuálním dění v Praze je klíčové pro jejich integraci, přičemž zásadní roli v této věci bude mít webový portál HMP www.prahametropolevsech.cz a mobilní aplikace Prager. Dále bude zajištěna i aktualizace, tisk a další distribuce průvodce pro migranty „V Praze jsme doma“. Informování migrantů bude nadále probíhat i prostřednictvím terénní práce a distribuce informačních materiálů prostřednictvím dalších komunikačních kanálů.

Klíčové komunikační prostředky:

- informační webový portál www.prahametropolevsech.cz,
- mobilní aplikace Prager,
- letáky, webové stránky a tištěná periodika (včetně migrantských), publikace MHMP, MČ, NNO, ICP,
- terénní práce a další činnosti ICP a dalších NNO,
- zpravodaje/radniční noviny MČ,
- nástěnky umístěné na MHMP a úřadech MČ, cizinecké policii, OAMP MV a dalších veřejných institucích,
- kulturní, komunitní a jiné akce,
- propagace služeb NNO a ICP v dopravních prostředcích,
- média (televize, rozhlas, sociální sítě, Youtube) s důrazem na pořady týkající se oblasti migrace/integrace.

Informovanost o praktických aspektech života v hl. m. Praze je třeba propojit i s informováním o možnostech zapojení cizinců do veřejného života prostřednictvím občanské či politické participace²⁸.

Návrhy opatření:

- pravidelná aktualizace a tisk průvodce pro migranty o HMP „V Praze jsme doma“ (**MHMP, ICP**),
- informování migrantů prostřednictvím webového portálu www.prahametropolevsech.cz a aplikace Prager (**MHMP, ICP, NNO, MČ**),
- informování migrantských spolků o možnostech zapojení do grantových řízení Magistrátu hl. m. Prahy, MV ČR, MČ a dalších subjektů financujících aktivity zaměřené na integraci migrantů (**MHMP, ICP, NNO včetně migrantských spolků, MČ**),
- podpora informačních, PR a komunitních akcí zvyšujících informovanost migrantů o různých aspektech jejich integrace do společnosti (**MHMP, ICP, NNO, MČ, RPP**),
- informování migrantů o praktických aspektech jejich života v ČR a v hl. m. Praze a o možnostech jejich další participace na veřejném dění např. prostřednictvím informačních materiálů a publikačních aktivit (**MHMP, ICP, NNO, MČ**),
- podpora a využití terénní práce jako efektivního nástroje pro cílené informování migrantů (**MHMP, ICP, NNO, MČ**).

2.3. Informační webový portál www.prahametropolevsech.cz a další distribuce informačních materiálů

Klíčovou roli v naplňování priority informovanosti má pražský informační webový portál www.prahametropolevsech.cz, který má sloužit jako zdroj informací pro cizince, ale i odborníky a

²⁸ Ze sondy realizované v rámci studie o občanské a politické participaci vyplynulo, že zájem o občanskou a politickou participaci mezi cizinci existuje a má smysl jej podporovat. Více viz Redlová, P. (ed.), 2012, *Veřejná a politická participace cizinců*, Praha 2012.

veřejnost. Na webu bude dostupná databáze institucionálních aktérů integrace cizinců z veřejného a neziskového sektoru a další informace a aktuální data a dokumenty sloužící ke sdílení zkušeností z integrace cizinců i k informování o aktuálním dění v oblasti integrace cizinců v hl. m. Praze. Informace na webových stránkách musí být průběžně aktualizované v součinnosti specialisty integrace cizinců MHMP a dalších organizací a skupin zainteresovaných v oblasti integrace cizinců. Samotný web bude dále systematicky rozvíjen, aby splnil cíle aktuálního informování všech cílových skupin integrace migrantů. Vedle webového portálu www.prahametropolevsech.cz bude podpořena i další tematicky cílená a celopražská distribuce tištěných i digitálních materiálů a aktualizace těchto materiálů.

Návrhy opatření:

- soustavná finanční a technická podpora informačního webového portálu www.prahametropolevsech.cz v českém jazyce a v jazykových mutacích (anglický, ruský, ukrajinský a vietnamský jazyk) migrantů (**MHMP**),
- rozvoj webového portálu www.prahametropolevsech.cz z hlediska struktury informací a technického rozvoje dle potřeby zvýšení informovanosti cílových skupin včetně majoritní společnosti (**MHMP**),
- pravidelná aktualizace informací zveřejněných na webovém portálu www.prahametropolevsech.cz zajištěná odborníky na daná témata ze všech relevantních oblastí integrace cizinců, a to v jednotlivých jazykových mutacích – realizace v součinnosti se specialistou integrace cizinců MHMP; důraz bude kladen na správnost informací po jazykové i obsahové stránce (**MHMP, ICP, RPP, MČ, NNO, cizinci**),
- zajištění tematicky cílené a celopražské distribuce tištěných i digitálních materiálů (**MHMP, ICP, NNO, MČ, RPP**).

2.4. Lokální spolupráce a informovanost institucionálních aktérů integrace

Zvyšováním informovanosti úředníků státní správy, pracovníků místní samosprávy, zdravotnických a vzdělávacích zařízení, jakožto i volených zástupců v otázkách migrace, integrace a interkulturní komunikace, dojde k zefektivnění vzájemné komunikace mezi veřejnou správou a migranty tak, aby se snížilo riziko nedorozumění plynoucí z kulturních odlišností a usnadnilo se vzájemné pochopení pro specifické potřeby migrantů. Podmínkou zvyšování informovanosti pracovníků veřejné správy a dalších odborníků o potřebách a situaci samotných migrantů je získávání informací prostřednictvím terénní práce, realizace a aktivní zapojení do výzkumných aktivit zaměřených na oblast integrace migrantů a podpora dalších prostředků pro sběr dat o migrantech žijících v Praze.

Klíčovou roli ve sdílení informací mezi subjekty věnujícími se integraci migrantů na úrovni hl. m. Prahy (MHMP, MČ a jimi spravované instituce, NNO, organizace a spolky migrantů) mají poradní platformy (RPP, PP MČ, Platforma zástupců odborů školství městských částí) jako i další aktivity směřující k síťování a koordinaci těchto aktérů např. prostřednictvím kulatých stolů, konferencí apod. Pro lepší koordinaci všech subjektů věnujících se integraci migrantů na území hl. m. Prahy je zásadní existence informačního webového portálu www.prahametropolevsech.cz, kde se budou shromažďovat aktualizované informační materiály a další důležité informace a data věnovaná jednotlivým oblastem integrace migrantů. Je také třeba informovat veřejné instituce o způsobech zapojení migrantů a pozitívech, které to pro tyto instituce i samotné migranty přináší. Pro usnadnění vzájemného sdílení informací a propojení mezi místními aktéry integrace z veřejného, neziskového i komerčního sektoru je třeba nadále podporovat pravidelné pořádání poradních platform (RPP, PP MČ, Platforma zástupců odborů školství městských částí) a dalších aktivit, které usnadní komunikaci a vzájemnou koordinaci místních aktérů integrace migrantů a budou podporovat i jejich aktivní zapojení v integračním procesu. Podpora šíření informací mezi jednotlivými zainteresovanými

skupinami integrace musí být prioritou dlouhodobého charakteru, informační okruhy a způsob předávání informací musí být neustále aktualizovány.

V rámci reflexe a dalšího rozvoje integrační politiky v oblasti integrace cizinců a informování institucionálních aktérů hl. m. Prahy má nezastupitelnou roli Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců, která se bude i nadále scházet alespoň pětkrát ročně.

Návrhy opatření:

- pravidelné setkávání Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců (alespoň 5x ročně) **(MHMP)**,
- podpora pravidelné a dlouhodobé realizace poradních platforem (RPP a PP MČ) k zajištění propojení a koordinace mezi aktéry integrace migrantů na místní úrovni **(MHMP, ICP, NNO, MČ)**,
- podpora realizace dalších aktivit k vzájemné informovanosti aktérů v oblasti integrace migrantů, a to formou konferencí, kulatých stolů, workshopů a aktivního zapojení a spolupráce v rámci výzkumných aktivit realizovaných NNO, výzkumnými institucemi či mezinárodními organizacemi **(MHMP, ICP, MČ)**.

2.5. Mezinárodní spolupráce v oblasti integrace migrantů

Pro hl. m. Praha jako evropskou metropoli s vlastní strategií integrace migrantů definovanou touto koncepcí, je důležité poskytnout prostor pro mezinárodní sdílení zkušeností v oblasti integrace migrantů a tyto poznatky zahrnout do další aktualizace koncepce integrace cizinců. Žádoucí je tak realizovat v hl. m. Praze mezinárodní konferenci věnovanou integraci migrantů a to opakovaně v pravidelném intervalu (jednou za 2-3 roky). Dále bude hl. m. Praha aktivně usilovat o zapojení do mezinárodních programů a projektů zaměřených na sdílení informací a zkušeností v oblasti integrace migrantů (např. Eurocities, Intercultural Cities Programme). Se svými dosavadními zkušenostmi a strategií integrace migrantů vtělené do této aktualizované koncepce může být hl. m. Praha v rámci mezinárodní spolupráce i příkladem pro další evropská města, která nemají s touto agendou takové zkušenosti. Součástí navržených opatření je tedy i vyhotovení anglického překladu textu aktualizované koncepce jako efektivního nástroje přenosu know-how dalším zahraničním partnerům.

Návrhy opatření:

- pravidelné pořádání mezinárodní konference v oblasti integrace migrantů za účelem výměny zkušeností mezi celostátními i mezinárodními aktéry na tomto poli a to v pravidelném intervalu – nejméně jednou za 2 až 3 roky **(MHMP, ICP, NNO, MČ)**,
- navázání a udržování aktivní spolupráce (např. i realizací různých setkání formou workshopů, kulatých stolů) s dalšími evropskými městy a zapojení hl. m. Prahy do mezinárodního programu/projektu za účelem dalšího rozvoje politiky integrace migrantů na úrovni hl. m. Prahy **(MHMP, MČ, ICP, NNO)**,
- překlad textu aktualizované Koncepce HMP pro oblast integrace migrantů do anglického jazyka **(MHMP)**.

3. Priorita Přístup migrantů k sociálním a návazným službám

Mezi základní principy úspěšné integrace migrantů do většinové společnosti a současně obecně důležitým aspektem v rámci plnohodnotného života patří rovný přístup k sociálním a návazným službám. Hlavní město Praha disponuje rozsáhlou sítí sociálních a návazných služeb, proto je třeba podpořit dostupnost těchto služeb i této cílové skupině.

Mezi nejpočetnější skupiny příjemců sociálních a návazných služeb patří zejména senioři, lidé se zdravotním postižením, rodiny s dětmi, ale také lidé, kteří z různých důvodů žijí tzv. "na okraji" společnosti. Z tohoto důvodu je tedy důležité neopomenout i takto zranitelné osoby z řad migrantů.

Hlavní město Praha má zapracovanou problematiku dostupnosti sociálních a návazných služeb migrantům ve strategickém dokumentu Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP na období 2016-2018 (schválený jako příloha č. 1 k usnesení Zastupitelstva HMP č. 12/7 ze dne 17. 12. 2015). V souvislosti s předchozí Konceptí hl. m. Prahy pro oblast integrace migrantů „Praha – metropole všech“ a uvedeným dokumentem se podařilo docílit koncepčního propojování tohoto tématu a je nutné takto zohledňovat společný cíl i nadále.

V návaznosti na zakotvení v Zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, je nutné rozdělit tuto prioritu na kapitoly týkající se registrovaných sociálních služeb dle zmiňovaného zákona a služeb, které tento zákon nedefinuje a jsou označovány jako návazné.

3.1. Sociální služby

V hlavním městě Praze působí řada poskytovatelů sociálních služeb, kteří se přímo zaměřují na migranty jako na svou hlavní cílovou skupinu uživatelů. Většina ostatních poskytovatelů sociálních služeb však výslovně migranty v podporovaných cílových skupinách neuvádí, přestože se mohou stát jejich uživateli z jiného titulu. V některých případech dochází k diskriminačnímu přístupu ze strany poskytovatelů sociálních služeb, spočívajícím v odmítání žádostí migrantů o poskytnutí služby. Toto jednání je zpravidla způsobeno neznalostí zákona, který jasně uvádí, že migranti s trvalým pobytem na území České republiky mají mít dle zákona o sociálních službách stejný přístup k sociálním službám jako občané České republiky a EU/EHP. Sociální služby a příspěvek na péči jsou při splnění podmínek stanovených v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách poskytovány²⁹:

- osobě, která je na území České republiky hlášena k trvalému pobytu,
- osobě, které byl udělen azyl,
- občanovi a rodinnému příslušníkovi občana členského státu Evropské unie,
- cizinci, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu po dobu delší než 3 měsíce.

Vybrané typy sociálních služeb (azylové domy, kontaktní centra, noclehárny, terénní programy) jsou poskytovány také osobám legálně pobývajícím na území České republiky. Na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení má nárok každá osoba. V řadě zemí původu migrantů neexistuje síť sociálních služeb, jak ji známe v ČR, nebo má výrazně odlišnou podobu. Je tedy nutné na jednu stranu informovat migranty o síti služeb, které jim po příchodu z jiného sociokulturního prostředí mohou výrazně pomoci nejen urychlit integraci v české společnosti, ale i zkvalitnit život v novém prostředí. Na druhou stranu je zapotřebí zajistit informovanost pracovníků těchto služeb o poskytování sociálních služeb migrantům za předpokladu, že jejich nepříznivou sociální situaci lze řešit pomocí dané služby.

Neznalost legislativy však nebývá jediný důvod odmítání klientů z řad migrantů. Mnohdy brání migrantům ve vstupu do služby také jazyková bariéra. Je však nutno konstatovat, že tyto situace

²⁹ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

nastávají s ohledem na dosavadní aktivitu interkulturních pracovníků a komunitních tlumočnicků stále méně často.

Ke změnám v nastavení systému sociálních služeb je třeba konkrétních dat. Potřebné informace by měla přinést analýza využívání sociálních služeb migranty, navazující na první, obecnou analýzu postavení migrantů v Praze, prezentovanou na podzim 2017.

Na území hlavního města Prahy je rozsáhlá síť poskytovatelů sociálních služeb, ambulantní služby relativně pokrývají poptávku, pobytové služby však v kontextu demografického vývoje, čímž je myšleno zejména očekávané stárnutí obyvatel, tedy i populace s migrantským původem, nebudou v budoucnu dostačující.

Návrhy opatření:

- vzdělávání soc. pracovníků a zvyšování informovanosti o cílové skupině migrantů (**MHMP, ICP, NNO**),
- informovanost migrantů o síti sociálních služeb poskytovaných na území HMP (**ICP, NNO, MHMP, MČ**),
- monitoring připravenosti příspěvkových organizací ze strany HMP (popřípadě MČ) na kapacity cílové skupiny migrantů u pobytových služeb (**MHMP, MČ**),
- zmapování využívání sociálních a návazných služeb migranty (**ICP, NNO, MHMP, MČ**),
- podpora dostupnosti pobytových služeb (např. domovy pro seniory, stacionáře, azylové domy) (**MHMP, MČ**),
- zvyšování interkulturních dovedností a znalostí pobytové legislativy úředníků veřejné správy v sociální problematice (**MHMP, MČ, NNO, ICP**).

3.2. Návazné služby

Návazné služby mají za úkol usnadnit integraci migrantů do české společnosti, podporovat společné soužití a celkově zlepšovat sociální situaci migrantů. Nejsou však sociální službou dle zákona o sociálních službách, a proto je jim věnována samostatná kapitola.

Tyto služby napomáhají odbourávat jazykové a sociokulturní bariéry mezi majoritou a migranty a přispívají k efektivní komunikaci v interkulturním prostředí. Zmiňované služby jsou známy jako interkulturní práce, komunitní tlumočení a interkulturní mediace a sdílí obdobná východiska, cíle a situace. Napomáhají k odbourávání neprofesionálních zprostředkovatelských služeb pro migranty (tj. mimo strukturu úřadů a NNO), které často migranti z neznalosti prostředí využívají, přičemž může docházet k jejich vykořisťování.

Konkrétně si lze realizaci návazných služeb představit např. jako doprovod a následné tlumočení například na úřadech, policii, v sociálních a zdravotnických zařízeních, ve vzdělávacích institucích apod. Pracovníci mohou také překládat materiály/dokumenty/formuláře, které zprostředkovávají komunikaci mezi majoritní společností a migranty. Dále poskytují asistenci ve spolupráci se sociálními pracovníky, pracovními poradci a dalšími odbornými pracovníky. Z analýzy postavení migrantů vyplynulo, že o tyto služby mají migranti zájem.

Vedle těchto aktivit a služeb je však třeba odstraňovat bariéry mezi většinou společnosti a migranty a napomáhat integraci migrantů na základní úrovni prevencí vzniku uzavřených komunit. Pražská koncepce zde cílí na navázání komunikace s cizinci přímo v terénu, komunitní spolupráci a v neposlední řadě bytovou politiku. Tyto oblasti koncepce identifikuje jako klíčové v předcházení vzniku uzavřených komunit migrantů.

Návrhy opatření:

- zajištění stabilního financování návazných služeb např. podporou služeb interkulturních pracovníků Integračního centra Praha **(MHMP, MČ, ICP)**,
- odborné zhodnocení činnosti interkulturních pracovníků **(ICP, MČ, MHMP, NNO)**,
- propagace a implementace návazných služeb k využití ve veřejné správě a dalších relevantních institucích - například tlumočení na úřadech, policii, v sociálních a zdravotnických zařízeních, ve vzdělávacích institucích apod. **(MHMP, MČ, ICP, NNO)**,
- prevence vzniku uzavřených komunit migrantů **(MČ, MHMP)**.

4. Priorita Vzdělávání

Vzdělávání je jedním ze základních předpokladů pro úspěšné naplňování integračního procesu. V tomto ohledu navazuje priorita na národní koncepci integrace migrantů. Vzdělávání dostupné nově přichozím migrantům je cestou k překonání jazykových i kulturních bariér mezi nimi a majoritní společností. Osvojením společného jazyka a poznáním kulturních aspektů každodenního života se posiluje sociální soudržnost, zvyšuje se potenciál pro uplatnění na trhu práce a rovné příležitosti. Koncepce vzdělávacích služeb, která reflektuje vzdělávací potřeby migrantů, je také prostředkem k ekonomické stabilitě migrantů.

Po stránce legislativní je právo na vzdělávání zakotveno v nadnárodních i mezinárodních dokumentech³⁰ a podrobněji upravuje oblast vzdělávání migrantů legislativa národní³¹. Migrantů se týká i novelizace zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), která zavádí povinnou docházku do posledního ročníku mateřské školy (pro děti ve věku cca 5–6 let, tj. před nástupem do základní školy). Předškolní vzdělávání je povinné a od září 2017 bezplatné.

Specifickým způsobem je třeba přistupovat ke vzdělávacím potřebám dospělých migrantů a vzdělávacím potřebám dětí a žáků migrantů. Zatímco v případě vzdělávání dětí a žáků lze navazovat a vycházet z legislativních norem, které tuto oblast upravují, vzdělávání dospělých představuje oblast, kde schází dostatečná systémová podpora. Týká se to nejen jazykového vzdělávání, ale i odborné přípravy k zaměstnání (např. minimum rekvalifikačních kurzů pro migranty).

Pro úspěšné naplňování priority vzdělávání je důležité propojení klíčových aktérů na všech úrovních (MHMP, městské části, školy a vzdělávací instituce, migranti různých věkových kategorií) včetně komunikace s institucemi státní správy (např. MŠMT, NÚV, NIDV aj). V oblasti vzdělávání na sebe též navazují různé zdroje financování. Školy i organizace realizující vzdělávací aktivity pro děti a žáky migranty nebo pedagogické pracovníky mohou využívat jak státních dotačních programů (např. Projekty obcí na podporu integrace migrantů na lokální úrovni - MV ČR), ale i finanční prostředky z grantového řízení hl. m. Prahy pro oblast integrace migrantů.

Důležitou podporou pro zprostředkování komunikace mezi rodinami dětí a žáků migrantů a školami, které navštěvují, představují komunitní tlumočníci a interkulturní pracovníci. Ti pomáhají překonávat kulturní a jazykovou bariéru a usnadňují vzájemné porozumění při komunikačně náročných situacích (více informací v kapitole 2.2. Návazné služby).

Integrační opatření zaměřená na podporu vzdělávání migrantů reflektují specifické vzdělávací potřeby dané věkem migrantů a současně zahrnují i podporu pedagogů, neboť vzdělávání lidí z jazykově kulturně odlišného prostředí vyžaduje specifické kompetence. V případě dospělých migrantů vyvstává pro následující období cíl podpořit postupnými kroky vznik systému výuky češtiny, který by reflektoval vzdělávací potřeby migrantů a zajišťoval dostupnost základní i pokročilé úrovně jazykových kurzů i kurzy profesní češtiny. V rámci koncepce jsou opatření formulována do tří kapitol – vzdělávání dětí migrantů, vzdělávání dospělých migrantů, zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků.

³⁰ Všeobecná deklarace lidských práv (článek 26), Listina základních práv a svobod (článek 33), Úmluva o právním postavení uprchlíků (článek 22), Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace (článek 5).

³¹ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) (§20, §108), zákon č. 325/1999 Sb., o azylu (§70), vyhláška MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, upravující vzdělávání ve třídách pro jazykovou přípravu, vyhláška MŠMT č. 348/2008 Sb., o výuce a zkouškách znalosti českého jazyka pro účely získání povolení k trvalému pobytu na území České republiky, vyhláška MŠMT č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (rekvalifikační kurzy).

4.1. Vzdelávání dětí migrantů

Pokud dítě/žák migrant pobývá na území České republiky déle než 90 dnů, vztahuje se na něho povinná školní docházka. Na základě novely školského zákona se pak s účinností od září 2017 zavádí povinné předškolní vzdělávání³², do kterého je skupina dětí migrantů též zahrnuta.

Zajištění vzdělávacích potřeb dětí migrantů je stejně jako u dospělých migrantů předpokladem k jejich snadnější integraci do české společnosti a především pak k jejich budoucímu uplatnění na trhu práce a ve společnosti. Podpora realizace kurzů výuky českého jazyka pro děti, žáky a studenty s odlišným mateřským jazykem, která je obsažená v této koncepci, je zároveň v souladu s Krajským akčním plánem vzdělávání v hlavním městě Praze³³.

Vzdělávání předškolních dětí migrantů

Bez ohledu na zavádění povinného předškolního vzdělávání dětí migrantů již běžně mateřské školy navštěvují. Mateřské školy se často potýkají s problémy se začleňováním dětí migrantů do výuky, řeší zejména jazykovou bariéru v komunikaci s dětmi, ale často i komunikaci s rodiči. Provoz běžných mateřských škol však umožňuje využívat služby široké populaci dětí. Tato zařízení jsou povinná dodržovat Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, musí mít kvalifikovaný personál a jsou finančně dostupné i pro rodiny s průměrnými příjmy. Za předpokladu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a hledání zdrojů pro zapojení dětí migrantů a přizpůsobení pedagogické práce v určitých ohledech jejich specifickým vzdělávacím potřebám lze běžné MŠ považovat za integrační nástroj s velkým potenciálem.

Vzdělávání žáků migrantů

V Praze se na základních školách vzdělává odhadem aktuálně přibližně 7700³⁴ žáků migrantů. V uplynulých letech se téma vzdělávání žáků s OMJ (žáků s odlišným mateřským jazykem) stalo oblastí, se kterou již většina škol získala nějaké zkušenosti. Vzdělávání žáků s OMJ se postupně stává běžnou realitou, se kterou se školy s různou mírou úspěšnosti vyrovnávají.

Na žáky migranty se, jak již bylo zmíněno, vztahuje povinná školní docházka. Azylantů a lidí s priznanou doplňkovou ochranou mají nárok na jazykové vzdělávání v rámci Státního integračního programu. Pro práci s žáky z tzv. třetích zemí vypisuje MŠMT dotační programy. Základní školy mají často nedostatečné finanční, materiální a také personální podmínky pro výuku žáků migrantů. Mnoho škol není na vzdělávání nově příchozích žáků bez znalosti českého (vyučovacího) jazyka připraveno a situaci začínají řešit až v okamžiku, kdy žák migrant nastupuje do školy. Tito žáci neprocházejí před nástupem do základní školy žádnou jazykovou přípravou a do procesu jejich přijetí a následné adaptace v novém prostředí se výrazně promítá jazyková bariéra. Pro žáky migranty se jedná o podstatnou překážku v učení, která se promítá do vzdělávacího procesu a velmi často znesnadňuje také komunikaci s jejich rodiči.

Mezi podstatné problematické oblasti patří hodnocení těchto žáků, efektivní výuka češtiny jako druhého jazyka, využívání vyrovnávacích opatření (vyrovnávací/individuální plány, podpora asistenta pedagoga, výukové materiály, aj.), práce s klimatem třídy apod.

V této oblasti lze doporučit podporu zvyšování informovanosti o dostupných dotačních programech a podporu motivace škol v rozvíjení dovedností práce s žáky migranty. Kromě podpory dalšího vzdělávání pedagogů v této oblasti je důležité podpořit školy i v oblasti spolupráce s dalšími institucemi a organizacemi.

³² Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon) (§ 34a odst. 1).

³³ Krajský akční plán vzdělávání v hlavním městě Praze (KAP) – registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_002/0000289. (viz dílčí cíl 6.3. KAP: "Zlepšit dostupnost kurzů výuky českého jazyka jako cizího jazyka v území, a to pro děti, žáky a studenty s odlišným mateřským jazykem podle potřeb regionu, a také je zrealizovat.").

³⁴ Počty žáků cizinců dle statistických údajů obsažených v zahajovacích výkazech základních škol k 31. 3. 2017.

Vzdělávání žáků středních škol a studentů migrantů

Vzdělávání migrantů po ukončení základní povinné školní docházky není upraveno zvláštním předpisem. Obory středního vzdělávání a vysoké školy jsou otevřené všem migrantům s legálním pobytem na území České republiky bez výjimky na základě výsledků přijímacího řízení. Podstatnou proměnu může v následujících letech do této oblasti vnést zavádění jednotných přijímacích zkoušek.

U zájemců o středoškolské studium se předpokládá znalost českého jazyka. Výuce češtiny jako druhého jazyka není na středních školách věnována zvláštní pozornost. Problém nastává v případě, kdy se žák migrant nenaučí dobře českému jazyku v rámci základní školy nebo se jedná o nově přichozícího žáka migranta, který český jazyk neovládá vůbec. Tento migrant má pak malou šanci úspěšně projít středoškolským vzděláním a tedy i dále studovat na vysoké škole. Na úrovni středoškolského vzdělávání je rovněž v řadě případů potřebná znalost českého jazyka z hlediska odborné terminologie vzhledem ke studovanému oboru (tj. zaměření školy), což nepokryjí běžné jazykové kurzy.

Jazykové vzdělávání pro mládež na středních a vysokých školách je nárokově zajištěno pouze pro azylanty a osoby požívající doplňkové ochrany v rámci Státního integračního programu. Ostatním migrantům této věkové skupiny se systémově nedostává téměř žádné podpory.

Návrhy opatření:

- podpora dětí v předškolním věku s cílem snížení jazykové bariéry před nástupem na základní školu a zvýšení adaptace na české školní prostředí i systém výuky (**MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení**),
- podpora intenzivní jazykové přípravy dětí migrantů na ZŠ (**MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení**),
- podpora jazykové přípravy žáků migrantů při přechodu/vstupu na střední školu a během studia na střední škole (**MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení**),
- pravidelný přenos informací určených zejména pro děti a žáky migranty a jejich rodiče, školy a školská zařízení, zřizovatele a NNO (**MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení**),
- využívání již existujících nástrojů podporujících komunikaci mezi školou, rodiči a dětmi a žáky migranty (**MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení**),
- zajištění bezplatného doučování ČJ a dalších předmětů v průběhu školního roku i prázdnin dle potřeby dětí a žáků migrantů (**MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení**),
- metodická podpora zřizovatelům škol a školských zařízení, jejich odborné vzdělávání a vedení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání žáků migrantů (**MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení**),
- zajišťování bezplatné přípravy k začleňování žáků migrantů do základního vzdělávání (**MHMP, školy a školská zařízení**),
- průběžné získávání aktuálních dat o stavu vzdělávání migrantů na pražských školách (**MHMP, pedagogická a školská zařízení, MČ, NIDV, NUV, platforma zástupců odborů školství MČ**),
- koordinační zajištění agendy vzdělávání žáků s OMJ na úrovni odboru školství a mládeže MHMP (**MHMP**).

4.2. Vzdělávání dospělých migrantů

Vzdělávání dospělých migrantů je velmi důležitou složkou v jejich integraci do české společnosti, a jak národní koncepce, tak i tato pražská koncepce reagují na potřebu kvalitního, místně, časově a finančně dostupného vzdělávání pro migranty žijící na území hl. m. Prahy.

Vzdělávání pro dospělé migranty zajišťují zejména NNO a Centra na podporu integrace migrantů, tedy i ICP, které nabízejí kurzy českého jazyka, sociokulturní orientace i odborné vzdělávání. Tyto

kurzy však často neprobíhají kontinuálně a jsou závislé na dotacích ze státního rozpočtu či financování z evropských fondů.

Migrantům chybí také nabídka kurzů českého jazyka pro pokročilé a kurzů, které se zaměřují na odbornou češtinu potřebnou pro výkon profese a dalších kurzů zaměřených na podporu přátelského soužití a rozvoje občanské společnosti.

Cílem pražské koncepce je podpora vzniku vzdělávacího systému, který bude využívat kapacit a zkušeností uvedených poskytovatelů jazykového, profesního či sociokulturního vzdělávání a současně zajistí dostupnost těchto kurzů (místní i časovou) a jejich kontinuitu.

Návrhy opatření:

- podpora místně a časově dostupného jazykového vzdělávání pro migranty žijící na území hl. m. Prahy **(MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení)**,
- podpora zajištění nízkoprahového vzdělávání, kurzů sociokulturní orientace **(MHMP, ICP, NNO, MČ)**,
- podpora profesního vzdělávání a rozšíření nabídky rekvalifikačních kurzů dle potřeb migrantů v kontextu trhu práce **(MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení, ÚP)**.

4.3. Zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků

Podpora pedagogů je nezbytným prointegračním opatřením. Práce s dětmi, žáky i rodiči, jejichž mateřštinou není čeština, ale jiný jazyk, vyžaduje speciální dovednosti a kompetence, v jejichž získávání a rozvoji je třeba pedagogy dlouhodobě podporovat.

Pedagogičtí pracovníci jsou skupinou, která zásadním způsobem ovlivňuje, jak budou mladí migranti vnímat českou společnost. V případě pedagogů, kteří nemají dostatečné znalosti, jakým způsobem s touto skupinou dětí a žáků pracovat, není možné očekávat vytvoření kladného přístupu žáků migrantů k majoritní společnosti a pocitu přijetí a bezpečí. Je potřeba podpořit pedagogy v rozvoji kompetencí, které jim umožní překonávat jazykové i kulturní bariéry, které stojí mezi nimi a žáky migranty. Pedagogičtí pracovníci musí být vzděláváni nejen v přístupu k žákům migrantům, ale i v podpoře rozvoje kladného vztahu žáků Čechů s migrantskými spolužáky tak, aby se v rámci školního kolektivu vytvářela přátelská atmosféra. Podpora osobního rozvoje pedagogů je oblastí, do které je třeba investovat dostatek času i financí.

Vzhledem ke skutečnosti, že děti a žáky migranty není možné vyučovat český jazyk stejným způsobem jako děti a žáky, pro něž je čeština mateřským jazykem, je třeba na tuto specifickou činnost pedagogy soustavně připravovat. Dalším tématem vzdělávání je pak využívání principů tzv. inkluzivního vzdělávání.

Návrhy opatření:

- podpora pedagogických pracovníků při osvojení kompetencí pro výuku dětí a žáků migrantů a dětí a žáků s OMJ - zejména při osvojení kompetencí k výuce češtiny jako druhého jazyka, v principech inkluzivní pedagogiky, v odborné přípravě asistentů pedagoga a jejich využívání při práci s dětmi a žáky migranty **(MHMP, MČ, NNO, ICP, školy a školská zařízení, další vzdělávací instituce)**,
- podpora sdílení zkušeností a dobrých praxí na lokální i mezinárodní úrovni **(MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, školy a školská zařízení)**,
- podpora získávání dovedností v rámci plánování a realizace procesu začleňování nově přichozích žáků migrantů **(MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení)**.

5. Priorita Soužití majoritní společnosti a migrantů

S ohledem na aktuální sociální klima ve vztahu k oblasti migrace v celé zemi a také s ohledem na fakt, že integrace migrantů se převážně děje na místní úrovni, považuje hl. m. Praha v současnosti za zásadní otázku maximální podpory přátelského soužití mezi všemi obyvateli metropole. Jakožto město s nejvyšší koncentrací migrantů se Praha na jednu stranu těší kulturní rozmanitosti, na stranu druhou však zde migranti vytvářejí novou sociální situaci, což někdy může vyvolat strach nebo nedorozumění z důvodu jazykových a kulturních rozdílů, stejně tak jako předsudky v řadách místní společnosti. Ze zkušeností jiných evropských měst se nejlépe osvědčují taková integrační opatření, která usnadňují účast a podporu pro každého ve společnosti – jak pro migranty, tak i pro příslušníky majoritní společnosti.

Především z pohledu migrantů by se integrace měla prolínat všemi složkami jejich života, a nejenom se omezovat na učení se jazyka, hledání si bydlení či získání zaměstnání. Navíc, ve smyslu principu obousměrného procesu integrace, kterým se tato koncepce řídí, nelze po migrantech pouze požadovat plnění si povinností a dodržování místních pravidel, nýbrž je potřeba jim také nabídnout stejné příležitosti jako ostatním obyvatelům metropole aktivně přispívat k rozvoji města a jeho společenství. Jedná se zejména o aktivní účast migrantů na vytváření a udržování skutečných kontaktů mezi lidmi prostřednictvím vlastních občanských iniciativ, sociálních, kulturních či sportovních aktivit, ale také skrze jejich účast na správě věcí veřejných ve svých lokalitách.

Integrace se ovšem neobejde bez aktivního zapojení majoritní společnosti, ať již v rovině institucionální, tak v rovině mezilidské. Je hodnoceno kladně, že neziskové organizace, sportovní kluby, mládežnické či kulturní organizace v hl. m. Praze pravidelně realizují různé integrační aktivity buď přímo pro migranty či spolu s jejich zapojením aktivně vytvářejí prostředí pro vzájemné interakce s obyvatel metropole z řad majority. Nicméně existuje řada dosud nevyužitých nástrojů či metod k dalšímu rozvoji mezikulturního dialogu a diverzity napříč pražskou společností, zejména pokud jde o mainstreaming integračních prvků do běžných činností celého spektra veřejných či soukromých subjektů. Těžiště opatření v této prioritě se tedy soustřeďuje do prostředí, kde se všichni mají možnost přirozeně potkat, jako jsou knihovny, muzea, galerie či jiné kulturní instituce, sportovní zařízení, centra volného času, komunitní centra atd. Vedle toho je podporován i rozvoj neformálních vazeb mezi migranty a příslušníky majoritní společnosti skrze dobrovolnictví, které ze své podstaty napomáhá snadnějšímu navazování vzájemných kontaktů a společnému utváření lokálních společností.

Neméně důležitá je pak podpora zvyšování povědomí o občanské společnosti u všech obyvatel Prahy (bez rozdílu) ze strany místní samosprávy, jakož i jejich zapojování do procesů veřejné správy. Především dostatečná informovanost lidí o fungování občanské společnosti, stejně tak jako vytváření možností pro občanskou angažovanost je předpokladem k větší motivovanosti jednotlivců stát se aktivním činitelem v místní společnosti. Z pohledu integrace migrantů je proto obzvlášť žádoucí podporovat jejich aktivní zapojení do veřejného dění např. prostřednictvím jejich účasti v různých platformách, občanských skupinách, veřejných diskusích či jiných institucionálně zaštitěných procesech, které mají potenciální dopad na život migrantů v hl. m. Praze. Účast migrantů v místních rozhodovacích procesech tak povede k posílení sdílení obdobných zájmů a hodnot s ostatními obyvateli, jako jsou např. dobré sousedské vztahy, bezpečnost ve městě, kvalitní životní prostředí, čisté ulice, dostupné parkování, dostatek míst pro děti ve školách atd.

V neposlední řadě je žádoucí rozvíjet kulturní otevřenost veřejných institucí s působností na území hl. m. Prahy. Jedná se o zavádění speciálních nástrojů posilujících interkulturní kompetence zaměstnanců veřejných institucí a zaujetí pozitivních postojů vůči kulturní rozmanitosti. V dlouhodobém horizontu by se pak mohlo jednat o cílenou strategii hl. m. Prahy, jako se to v poslední době děje v řadě jiných evropských měst.

Podpora interakcí s většinovou společností prokazatelně usnadňuje dialog a vzájemné porozumění, protože to u migrantů více podněcuje vlastní pocit sounáležitosti v novém prostředí a napomáhá lepšímu porozumění místních norem a hodnot. U majoritní společnosti se tím zase zvyšuje

pocit přirozeného soužití a snáze utváří vstřícný postoj k rozmanitosti. Nekonfliktní soužití totiž nepopíratelně napomáhá sociální soudržnosti a taktéž působí jako prevence vůči xenofobii, radikalizaci, segregaci či sociálnímu vyloučení některých skupin obyvatel, což jsou výzvy, na něž musí být hl. m. Praha náležitě připraveno.

5.1. Podpora mezikulturního dialogu na území hl. m. Prahy

V zájmu zajištění dobrých vztahů mezi příslušníky majoritní společnosti a cizinci zejména na sousedské úrovni na území hl. m. Prahy je potřeba vytvářet příležitosti pro jejich neformální interakce. Toto je realizovatelné především skrze kulturní, společenské či sportovní aktivity, respektive jakékoliv mezikulturně otevřené a nekonfliktní interakce na sousedské úrovni. Neziskové organizace, sportovní kluby, mládežnické a kulturní organizace v hl. m. Praze již aktivně zapojují migranty do svých činností či pořádají různorodé, interkulturně laděné akce se zaměřením na širokou veřejnost. Nicméně existuje řada dosud nevyužitých nástrojů či metod k dalšímu rozvoji mezikulturního dialogu a rozmanitosti v těchto strukturách, zejména pokud jde o mainstreaming integračních prvků do běžných činností uvedených subjektů. Za velmi vhodnou oblast k propojování majority s cizinci se jeví například oblast sportu, neboť se zde přirozeně vytváří prostředí soudržnosti, v němž mj. dochází k snadnějšímu přijímání kulturní různorodosti obyvatel hl. m. Prahy. Je žádoucí i přiblížit migrantům akce komunitního rázu blíže k domovům i mimo centrum metropole a zejména pak získávat informace o těchto akcích z dostupných zdrojů, jakož i v jiných jazycích kromě češtiny. Důležitá je i snaha předcházet projevům xenofobního a extremistického jednání vůči migrantům ve spolupráci s relevantními aktéry³⁵.

Návrh opatření:

- podpora přirozené integrace (mainstreamingu) interkulturních prvků do veřejných akcí **(MHMP, MČ, NNO, ICP)**,
- realizace interkulturních komunitních akcí na úrovni městských částí s cílem iniciovat seznámení příslušníků majority a migrantů v místě jejich bydliště, včetně zapojení místních škol **(MHMP, MČ, ICP, NNO, školská zařízení)**,
- podpora interkulturní otevřenosti pohybových a sportovních klubů a akcí na území hl. m. Prahy **(MHMP, MČ, NNO, DDM a jiná volnočasová zařízení HMP)**,
- podpora aktivit vedoucích k prevenci xenofobního chování a extremistických projevů ve společnosti **(MHMP, MČ, ICP, NNO, PČR, městská policie)**.

5.2. Podpora dobrovolnictví ve vztahu k integraci migrantů

Dobrovolnictví je činnost, kterou vykonávají aktivní a zodpovědní občané, kteří se zajímají o dění v okolním světě a věnují se obecně prospěšným činnostem bez ohledu na přímý finanční benefit. Ze své povahy tak dobrovolnictví pomáhá utvářet tolerantní a otevřenou společnost, která mj. ctí zásady udržitelného rozvoje a respektuje kulturní odlišnosti. Jelikož v hl. m. Praze se již jedná o celospolečensky rozšířený jev, z hlediska integrace dobrovolnictví představuje i snadnou možnost pro zapojení všech obyvatel Prahy bez rozdílu, ať již přímo do integračních aktivit směřovaných na podporu migrantů, či do jakýchkoliv jiných forem interakcí na sousedské úrovni. Dobrovolnictví tak v tomto směru přirozeně přispívá k rozvoji mezikulturní spolupráce v metropoli založené na principech rovného přístupu, vzájemného respektu a porozumění. Je důležité podporovat jak akreditovanou formu dobrovolnictví, která má jasnou koncepci a mantinely, tak neformální dobrovolnictví založené na angažovanosti a zájmu bez nutnosti přináležet jakékoli formální struktuře.

³⁵ V souladu s Konceptí prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2017-2021, str. 25.

Krom toho je potřebné promýšlet mechanismy pro začleňování (mainstreaming) oblasti integrace migrantů do činnosti etablovaných dobrovolnických platforem či zvyšování povědomí o smyslu a možnostech dobrovolnictví v oblasti integrace migrantů u majoritní části veřejnosti. Za úvahu stojí rozvíjet tzv. „budy systém,“ tak jako jej známe u vysokoškolských studentů, i ve školních zařízeních všech typů, počínaje od 2. stupně základních škol.

Návrhy opatření:

- podpora a rozvoj dobrovolnické činnosti v rámci neziskových organizací s působností v oblasti integrace migrantů **(MHMP, MČ, NNO, ICP)**,
- podpora neformálních dobrovolnických činností např. v rámci rodinných a komunitních center, jiných veřejně činných subjektů, včetně mládežnických organizací **(MHMP, MČ, NNO, ICP)**,
- podpora dobrovolnické činnosti migrantů a migrantských spolků směrem k majoritní části populace hl. m. Prahy **(MHMP, MČ, NNO, ICP, migrantské spolky)**.

5.3. Podpora interkulturní otevřenosti veřejných institucí

V zájmu rozvoje a udržení rozmanitosti na území hl. m. Prahy a současného zachování sociální koheze mezi všemi obyvateli města je v této koncepci vyjádřena podpora interkulturní otevřenosti veřejných institucí, a to jak pro komunikaci s migranty pobývajícími ve městě, tak i pro realizaci aktivit podporujících dobré soužití příslušníků majoritní společnosti a migrantů. Především se má jednat o posílení personálních kapacit úřadů městských částí hl. m. Prahy, ale i dalších veřejných institucí přicházejících do častého styku s migranty. Dlouhodobým cílem je vytvoření nových specializovaných pozic, či rozšíření působnosti pro některé již existující profese, např. koordinátory pro integraci migrantů, přičemž tyto pozice by mohli zastávat mj. migranti či osoby se zkušeností migrace. V souvislosti s doporučeními analýzy postavení migrantů v hl. m. Praze je však prozatím žádoucí především podpořit zvyšování interkulturních a jazykových kompetencí stávajících pracovníků přicházejících profesně do styku s migranty.

V rámci aktivit kulturních, vzdělávacích a společenských institucí (divadla, školy, muzea, kina, knihovny aj.) je vhodné posílit jejich kapacity či zdroje a nástroje pro tvorbu a realizaci akcí komunitního charakteru, zaměřených na interkulturní setkávání a vzájemné poznávání. Samotné instituce tak mohou dílčím způsobem plnit funkci interkulturně otevřených či sdílených prostor pro široké spektrum pražské veřejnosti. Jelikož nezanedbatelnou roli hraje v oblasti soužití i policie, koncepce počítá i s jejím zapojením do procesu integrace migrantů na území hl. m. Prahy.

Návrhy opatření:

- posilování interkulturních kompetencí pracovníků veřejných institucí a místní samosprávy jako jsou např. knihovny, muzea, divadla a další kulturní instituce, úřady městských částí, městská policie, zdravotnická zařízení aj. **(MHMP, MČ, ICP, NNO)**,
- zvyšování jazykových kompetencí pracovníků orgánů místní samosprávy na území hl. m. Prahy, minimálně pro jazyk anglický **(MHMP, MČ, veřejné instituce)**,
- podpora a rozvoj otevřenosti a dostupnosti veřejných institucí (knihovny, kulturní instituce, komunitní centra, atd.) jako interkulturně sdílených prostor **(MHMP, MČ, ICP, NNO, veřejné instituce)**,
- mapování a vytváření praktických nástrojů (např. příruček, informačních materiálů, atd.) pro pracovníky veřejných institucí v otázkách interkulturních kompetencí, mezikulturního dialogu, aktivního zapojení migrantů do politického, sociálního, kulturního a sportovního života na území hl. m. Prahy a dále v otázkách práce s mládeží a dobrovolnické práce migrantů **(MHMP, MČ, ICP, NNO, veřejné instituce)**,
- zapojení městské policie do osvětových aktivit v oblasti integrace migrantů – např. realizace

přednášek v knihovnách zaměřených na prevenci a řešení konfliktů, či roli policie ve městě (**MČ, Městská policie, NNO**),

- zajištění alespoň jednoho člena v Komisi Rady hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců z řad migrantů znalého problematiky integrace cizinců a současně podpora účasti migrantů v poradních orgánech na úrovni jednotlivých MČ (**MHMP, MČ**).

Závěr

Aktualizovaná Koncepce HMP pro oblast integrace migrantů navazuje na původní koncepci schválenou Zastupitelstvem HMP v roce 2014, jež formulovala priority politiky integrace migrantů v rámci HMP pro roky 2014-2017. Aktualizace tohoto strategického dokumentu formuluje priority a hlavní opatření politiky integrace migrantů v hl. m. Praze pro další období let 2018-2021. Některé priority prvotní koncepce (např. Analýza postavení migrantů a migrantek na území hl. m. Prahy, mezinárodní konference v oblasti integrace migrantů, nastavení systému financování integračních aktivit na území hl. m. Prahy) již sice byly úspěšně nastaveny či realizovány, ovšem i nadále zůstávají součástí koncepce, již ovšem ne jako samostatné prioritní oblasti. Systém financování je pojímán jako nedílná podmínka naplňování politiky integrace migrantů, zatímco další analytické činnosti v dané oblasti jsou rozpracovány v rámci jednotlivých priorit. Tato aktualizovaná koncepce dále stanovuje, jakým směrem se mají jednotlivé priority a na ně navazující opatření ubírat v návaznosti na již realizovaná opatření i na nově vzniklé potřeby v oblasti integrace migrantů.

I nadále bude každý rok zhodnocena efektivnost naplňování pražské koncepce v rámci tzv. Zprávy o naplňování Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace migrantů a to především na základě reflexe naplňování Akčního plánu Koncepce HMP pro oblast integrace cizinců, který je nově formulován pro dvouleté období let 2018-2019 a který stanovuje komplexní soubor opatření k naplňování priorit koncepce na dané kalendářní roky. V roce 2019 pak bude připravena aktualizace akčního plánu pro další období let 2020-2021.

V průběhu roku 2020 se započne s přípravou další aktualizace pražské koncepce integrace cizinců, jež by měla být účinná od 1. 1. 2022. Do jejího vzniku budou opět zapojeni všichni aktéři integrace migrantů včetně samotných migrantů a samozřejmě i odborníků z veřejného i neziskového sektoru. Jak bylo řečeno v úvodu, znění koncepce i akčního plánu bude v případě potřeby (např. v reakci na novou legislativu v oblasti integrační politiky ČR či v závislosti na vzniku nečekaných krizových situací) nově formulováno tak, aby tyto strategické dokumenty odpovídajícím způsobem reagovaly na nově vzniklou situaci.

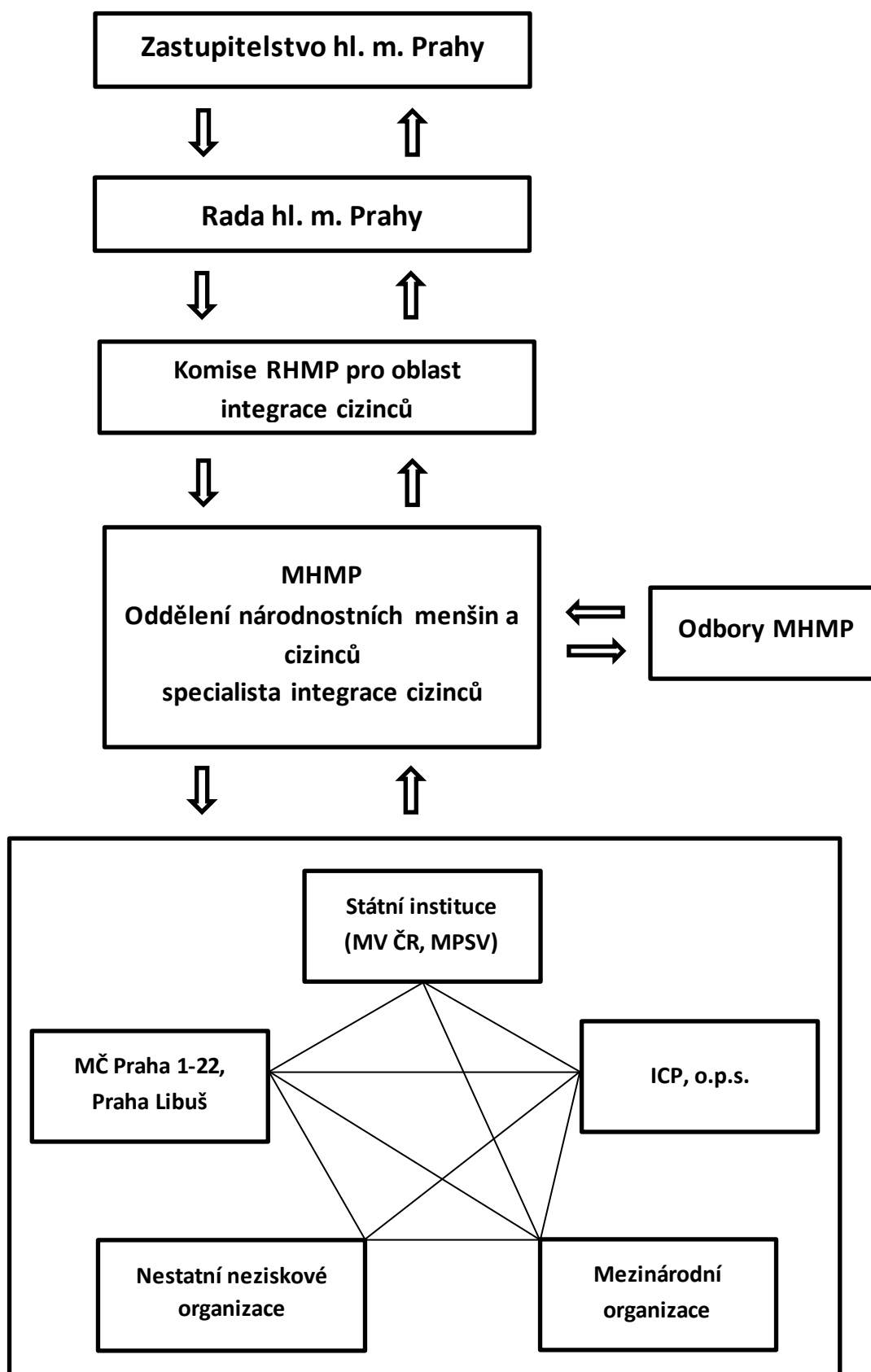
Koncepce HMP pro oblast integrace cizinců zůstává i nadále živým materiálem reagujícím na potřeby všech aktérů integračního procesu. Primárním cílem tohoto strategického dokumentu stále je, aby v metropoli České republiky pospolu a spokojeně žili všichni Pražané bez rozdílu svého původu a hlavní město Praha bylo kulturně otevřeným městem evropského formátu a bylo tak skutečně „metropolí všech“.

Přílohy

Příloha č. 1: Přehled organizací a institucí spolupracujících na aktualizaci pražské koncepce

Název organizace/instituce
Magistrát hl. m. Prahy
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Ministerstvo vnitra ČR
Generální ředitelství Úřadu práce ČR
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Výzkumný ústav MPSV, u.v.j.
Fond dalšího vzdělávání, p.o.
Úřad městské části Praha 2
Úřad městské části Praha 3
Úřad městské části Praha 4
Úřad městské části Praha 7
Úřad městské části Praha 9
Úřad městské části Praha 12
Úřad městské části Praha 13
Úřad městské části Praha 14
Úřad městské části Praha 17
Úřad městské části Praha Libuš
Základní škola, Praha 4, Jižní IV. 1750/10
Integrační centrum Praha, o.p.s.
META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů
Slovo 21, z.s.
Youth Included, z.s.
Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s.
Asociace pro interkulturní práci, z.s.
InBáze, z.s.
Organizace pro pomoc uprchlíkům, z. s.
Centrum pro integraci migrantů, o.p.s.
Charita České republiky
Konsorciium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR, z.s.
Nová škola, o.p.s.
Viet Up
Poradna pro integraci, z.ú.
Multikulturní centrum Praha, z.s.
Člověk v tísni, o.p.s.
INFO-DRÁČEK, z.s.
Irácké fórum v ČR

Příloha č. 2: Schéma spolupráce hl. m. Prahy s ostatními aktéry integrace migrantů

Příloha č. 3: Přehled finanční podpory z rozpočtu hl. m. Prahy v uplynulých letech v rámci grantového řízení „Programy podpory aktivit integrace migrantů na území hl. m. Prahy“ a přehled financování provozu Integrovaného centra Praha o.p.s. ze strany hl. m. Prahy v letech 2012 až 2017

Přehled finanční podpory z rozpočtu hl. m. Prahy v uplynulých letech v rámci grantového řízení „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“:

Rok	Program č. 1 schválená částka (vyčerpaná částka)	Program č. 2 schválená částka (vyčerpaná částka)	Celkem schváleno (celkem vyčerpano)
2013	560 000 (525 000)	60 000 (60 000)	620 000 (585 000)
2014	608 000 (573 000)	90 000 (90 000)	698 000 (663 000)
2015	840 000 (805 000)	20 000 (20 000)	860 000 (825 000)
2016	2 015 000 (1 950 000)	20 000 (20 000)	2 035 000 (1 970 000)
2017	2 660 000 (2 660 000)	200 000 (200 000)	2 860 000 (2 860 000)
Celkem	6 683 000 (6 513 000)	390 000 (390 000)	7 073 000 (6 903 000)

Přehled financování provozu Integrovaného centra Praha o.p.s. ze strany hl. m. Prahy v letech 2012 až 2017³⁶:

Rok	Účel finanční podpory	Přídělená finanční podpora	Aktuální čerpaná finanční podpora ³⁷
2012	Poskytnutí dotace na kofinancování projektu "Integrovaný centrum Praha I" podpořeného v rámci EIF.	2 904 058	2 904 058
2013	Poskytnutí dotace na kofinancování projektu "Integrovaný centrum Praha II" podpořeného v rámci EIF.	3 749 603	3 749 603
2014	Poskytnutí dotace na kofinancování projektu "Integrovaný centrum Praha IV" podpořeného v rámci EIF.	4 076 159	4 076 159
	Poskytnutí daru na pokrytí nákladů, které nebyvají uznatelné v rámci EIF a ani jiných dotačních titulů.	1 032 790	1 032 790
2015	Poskytnutí dotace na kofinancování projektu "Integrovaný centrum Praha IV" podpořeného v rámci EIF.	613 982	593 768
	Poskytnutí daru na základní provoz a činnost ICP o.p.s. po dobu července a srpna 2015, než bude zahájen program AMIF.	1 754 760	240 045
	Poskytnutí plánovaného jednoletého daru (2015-2016).	1 032 790	1 032 790
2016	Poskytnutí daru - provozní náklady neuznatelné v rámci AMIF.	1 441 010	1 441 010
	Poskytnutí daru - provozní náklady neuznatelné v rámci AMIF.	558 000	558 000
	Finanční dar na zajištění provozu Integrovaného centra Praha o.p.s. - neuznatelné náklady v rámci AMIF	1 386 000	1 386 000
	Spolufinancování projektu Praha metropole všech (informační kampaň).	334 576	334 576
	Provozní náklady - jednoletý dar.	1 001 160	1 001 160
	Provozní náklady - víceletý dar.	2 331 468	86 000
2017	Dotace na zajištění interkulturní práce klientům v Praze.	999 950	999 950
	Poskytnutí dotace na bazální chod - provozní náklady neuznatelné v rámci AMIF.	3 880 880	995 000
	Spolufinancování projektu Praha metropole všech II. Podpora také ze strany MV ČR.	434 325	434 325
	Spolufinancování projektu Společně čelíme výzvám. Podpora také ze strany Česko-německého fondu budoucnosti.	88 050	88 050
Celkem		27 619 561	20 953 284

³⁶ Základní jmění vložené do Integrovaného centra Praha, o.p.s. při jeho založení hlavním městem Praha činilo 1 500 000,- Kč.

³⁷ Platné k 30. 11. 2017.

Příloha č. 4: Přehled výše dotací městským částem hl. m. Prahy ze strany MV ČR v rámci dotačního titulu „Projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni“.

Projekty MČ na integraci migrantů 2015:

Žadatel	Dotace MV	Příspěvek žadatele	Celková částka
Praha 3	785 645 Kč	157 500 Kč	943 145 Kč
Praha 4	292 500 Kč	32 500 Kč	325 000 Kč
Praha 7	76 581 Kč	8 509 Kč	85 090 Kč
Praha 9	250 000 Kč	505 000 Kč	755 000 Kč
Praha 12	747 720 Kč	110 080 Kč	857 800 Kč
Praha 13	1 232 300 Kč	141 500 Kč	1 373 800 Kč
Praha 14	846 855 Kč	94 095 Kč	940 950 Kč
Praha-Libuš	2 286 000 Kč	254 000 Kč	2 540 000 Kč
Celkem	6 517 601 Kč	1 303 184 Kč	7 820 785 Kč

Projekty MČ na integraci migrantů 2016:

Žadatel	Dotace MV	Příspěvek žadatele	Celková částka
Praha 10	268 200 Kč	29 800 Kč	298 000 Kč
Praha 11	775 417 Kč	86 158 Kč	861 575 Kč
Praha 12	2 496 285 Kč	277 365 Kč	2 773 650 Kč
Praha 13	1 094 100 Kč	142 000 Kč	1 236 100 Kč
Praha 14	931 500 Kč	103 500 Kč	1 035 000 Kč
Praha 17	225 000 Kč	25 020 Kč	250 020 Kč
Praha 3	655 625 Kč	208 451 Kč	864 076 Kč
Praha 4	442 800 Kč	49 200 Kč	492 000 Kč
Praha 5	562 725 Kč	62 525 Kč	625 250 Kč
Praha 7	524 790 Kč	58 310 Kč	583 100 Kč
Praha 9	250 000 Kč	550 000 Kč	800 000 Kč
Praha-Libuš	3 338 721 Kč	370 969 Kč	3 709 690 Kč
Celkem	11 565 163 Kč	1 963 298 Kč	13 528 461 Kč

Projekty MČ na integraci migrantů 2017:

Žadatel	Dotace MV	Příspěvek žadatele	Celková částka
Praha 11	986 458 Kč	109 606 Kč	1 096 064 Kč
Praha 12	1 896 615 Kč	210 735 Kč	2 107 350 Kč
Praha 13	1 046 600 Kč	150 000 Kč	1 196 600 Kč
Praha 14	1 035 000 Kč	115 000 Kč	1 150 000 Kč
Praha 17	224 125 Kč	26 625 Kč	250 750 Kč
Praha 3	853 820 Kč	247 451 Kč	1 101 271 Kč
Praha 4	1 122 327 Kč	124 704 Kč	1 247 031 Kč
Praha 5	665 775 Kč	84 715 Kč	750 490 Kč

Praha 7	762 597 Kč	84 733 Kč	847 330 Kč
Praha 9	250 000 Kč	600 000 Kč	850 000 Kč
Praha-Libuš	2 871 000 Kč	319 000 Kč	3 190 000 Kč
Celkem	11 714 317 Kč	2 072 569 Kč	13 786 886 Kč

Zdroj: MV ČR

Příloha č. 5: Souhrn integračních aktivit realizovaných MČ na území hl. m. Prahy v rámci projektů obcí za rok 2017

Praha 3 - Praha 3 – Integrace migrantů 2017

Náplní projektu jsou kurzy českého jazyka a českých reálií pro cizince (nízkoprahové, uzavřené, kurzy psaní), kulturně společenská akce pro rodiny s dětmi z řad migrantů a majority, podpora na MŠ a ZŠ, podpora začleňování dětí migrantů v rámci Centra pro předškolní děti Šnečci Domu dětí a mládeže Praha 3 – Ulita, lokální informační kampaň, kurzy sociokulturní orientace a pořádání celostátní konference statutárních měst k projektům obcí.

Praha 4 - Žijeme na čtyřce společně 2017

V rámci projektu budou realizovány prázdninové kurzy pro děti a kurzy češtiny pro dospělé cizince, doučování češtiny dětí na MŠ a ZŠ, školní akce zaměřené na představení české kultury i kultur migrantů, vzdělávání pedagogů, integrační workshopy na školách, překlad dokumentů pro živnostenský odbor ÚMČ Praha 4 a pro školy zřizované MČ Praha 4 s cílem usnadnit komunikaci mezi cizinci a zmíněnými institucemi, multikulturní festival Kaleidoskop.

Praha 5 - Podpora vzdělávacích aktivit k integraci migrantů na území MČ Prahy 5 v roce 2017

Mezi cíle projektu patří podpora dětí, žáků a pedagogů (doučování dětí na MŠ a ZŠ, prázdninový kurz češtiny, workshopy na MŠ, vzdělávání pedagogů) a aktivity dětí a rodičů.

Praha 7 - Podpora integrace migrantů na území MČ Praha 7 v roce 2017

Projekt je složen z pěti dílčích podprojektů – pravidelné výuky českého jazyka na ZŠ a MŠ během školního roku, intenzivních dvoutýdenních kurzů češtiny pro děti před začátkem nového školního roku, publikace cizinecké rubriky časopisu HOBULET, projektu Žijeme tu společně (kurzy ČJ a socio-kulturní orientace pro cizince) a zajištění terénního pracovníka ÚMČ pro vietnamskou komunitu.

Praha 9 - Barevná devítka 2017

Formou dotace bude podpořen multikulturní festival Barevná devítka (B9) v parku Podviní ve Vysočanech. Jedná se o 13. ročník. Na festivalu se představuje okolo 35 etnických menšin prostřednictvím tradiční hudby, tance, výtvarného umění, workshopů či ochutnávek jídel. Festival je pro menšiny příležitostí se sejit a představit majoritní společnosti svou kulturu. B9 poskytuje prostor pro vlastní prezentaci národnostním menšinám, migrantům i jednotlivým kolektivním identitám.

Praha 11 – Integrace migrantů v MČ Praha 11

Projekt tvoří 3 dílčí projekty, zaměřené na výuku češtiny pro děti na MŠ a ZŠ; projekt „Podej mi ruku“, jež obsahuje různé mimoškolní aktivity pro děti (jako např. příměstský tábor, divadlo integrace či architektonické procházky a zastavení); a volnočasový kroužek pro děti „Cizinci jsou kamarádi“.

Praha 12 - Podpora integrace migrantů MČ Praha 12 – rok 2017

Projekt zajistí jazykové vzdělávání dětí a žáků migrantů v ZŠ a MŠ zřizované MČ Praha 12, individuální podporu dětí a jejich mimoškolní aktivity (víkendové a prázdninové výlety, skupinová setkání apod.), vzdělávání a metodickou podporu pedagogů za účelem organizování kroužků ČJ jako druhého jazyka, bude realizován projekt s názvem „Modřanská charta“ na podporu vzájemného soužití a poznání dětských práv z hlediska migrantů a festival ZE MĚ MY, pro dospělé cizince budou organizovány kurzy češtiny, budou aktualizovány webové stránky úřadu a bude podpořeno tlumočení.

Praha 13 - Společná adresa – Praha 13

Projekt obsahuje 13 dílčích aktivit, které jsou přímo zaměřené na cílovou skupinu migrantů ze třetích zemí a občany Prahy 13 obecně. Struktura projektu je tvořena ze čtyř priorit: vzdělávání, informovanost, volný čas a regionální spolupráce. Priorita „Vzdělávání“ staví na spolupráci s řadou MŠ a ZŠ, kde probíhá jazyková příprava žáků-migrantů a doučování (včetně prázdninových kurzů češtiny na ZŠ apod.). V několika MŠ probíhají workshopy. Zároveň jsou vzdělávání pedagogové z těchto škol. Pro dospělé migranty jsou nabízeny nízkoprahové kurzy češtiny a kurzy socio-kulturní orientace. „Volný čas“ migrantů a občanů Prahy 13 je v rámci projektu podporován aktivitami v DDM Stodůlky a volnočasovým klubem Rozmanitý svět. Bude realizována kulturně-komunitní akce „Nejsme si cizí...“. V rámci priority „Informovanost“ jsou publikovány informační letáky v různých jazykových mutacích a aktualizován web MČ Praha 13. „Regionální spolupráce“ probíhá prostřednictvím dvou setkání Pracovní skupiny Integrace migrantů v MČ Praha 13.

Praha 14 - Integrace migrantů na MČ Praha 14 – 2017

Do projektu se přímo zapojí řada základních škol, mateřských škol i NNO v rámci celkem 13 dílčích projektů. Jednotlivé projekty se zaměřují zejména na podporu výuky českého jazyka a českých reálií pro děti i pro dospělé cizince, multikulturní výchovy a aktivit za účelem zlepšování vzájemných vztahů migrantů a majoritní společnosti, nabídku vhodného trávení volného času, podporu informovanosti a soběstačnosti migrantů při fungování v české společnosti a odstraňování bariér integrace.

Praha 17 – Společně na 17

Projekt je zaměřený především na zvyšování vzájemné informovanosti s pomocí interkulturních pracovníků, podporu regionální spolupráce, proti-předsudkové workshopy pro děti a kurzy interkulturních odlišností jako prevence extremismu a xenofobního přístupu, vzdělávání pedagogů, zkvalitňování vzdělávání a orientace v novém prostředí a zapojení obyvatel z Prahy 17 bez rozdílu národnosti do volnočasových aktivit.

Praha – Libuš - Podpora integrace na území MČ Praha-Libuš v roce 2017

Projekt se zaměřuje především na oblast školství (zajištění výuky češtiny skrze asistenty pedagogů ve státních ZŠ a MŠ, zajištění tlumočení po dobu aklimatizace žáků-migrantů na začátku školního roku, logopedickou podporou pro děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ) přímo ve školce v rámci výuky, nabídku přípravného kurzu pro děti-cizince a děti s OMJ těsně před zahájením školního roku a letního příměstského soustředění pro děti před nástupem do MŠ, zajištění intenzivní výuky českého jazyka pro děti s OMJ, která by umožnila dětem v ZŠ rychle vyrovnat rozdíly a začít s běžnou výukou i pokud do ČR přicházejí ve starším věku), zkvalitnění soužití mezi cizinci a většinovou společností skrze jednotlivce a pomocí výuky českého jazyka u dospělých a prevenci xenofobních nálad ve společnosti a sociálního vyloučení migrantů.

Příloha č. 6: Přehled NNO zabývajících se oblastí integrace migrantů na území hl. m. Prahy

Název organizace	Rok založení	Popis hlavní činnosti poskytované na území hl. m. Prahy
Centrum pro integraci cizinců, o.p.s. (CIC)	2003	CIC poskytuje ambulanti a terénní odborné sociální a pracovní poradenství, službu sociální rehabilitace, vzdělávací programy a dobrovolnické aktivity migrantům dlouhodobě a trvale usazeným v České republice. Vedle informačního a asistenčního servisu nabízí zejména češtinu pro cizince, dále mentoring a tzv. otevřené kluby, do nichž se na lokální úrovni zapojují a na organizaci dobrovolně podílejí jak Češi, tak cizinci. CIC působí zejména v Praze, ve Středočeském a Libereckém kraji. Nesoustřeďuje se pouze na pomoc migrantům, ale i na práci s českou veřejností.
Poradna pro integraci, z.ú. (PPI)	1997	Cílem PPI je pomáhat migrantům začlenit se do běžného života v české společnosti, najít si bydlení, práci nebo školu; tedy žít v České republice spokojený život. PPI poskytuje sociální a právní poradenství, poradenství týkající se rodiny a vzdělávání dětí, pracovní-právní poradenství, zajišťuje doučování dětí, výuku českého jazyka pro všechny věkové skupiny, poradenství pro školy, asistenci při komunikaci s rodinou a další služby.
Poradna pro občanství/ občanská a lidská práva, z.s.	1999	PPO je spolkem založeným skupinou právníků a sociálních pracovníků v roce 1999. V právních programech se již od dob našeho vzniku systémově zaměřujeme na legislativní praxi přijímání nových zákonů zasahujících do oblasti občanských a lidských práv a na jejich následnou aplikační praxi. Zpracováváme připomínkové zprávy a stanoviska k národním vládním dokumentům, pro orgány mezinárodních smluv (OSN, Rada Evropy) a Evropské unie (Evropská komise, Agentura Evropské unie pro základní práva). Naším klientům poskytujeme bezplatné právní poradenství a právní zastoupení zejména v oblastech prosazování rovných příležitostí a nediskriminace, respektování rodinného života (práv dětí) a v případech ochrany lidské důstojnosti.
INFO-DRÁČEK, z.s.	2009	Spolek INFO-DRÁČEK z.s. vznikl z potřeby sdělovat Vietnamcům žijícím v Česku základní informace o životě v této zemi, a to jednoduchou a srozumitelnou formou. Jedním z hlavních cílů sdružení je pomáhat překlenout komunikační překážky u všech věkových kategorií a formou různých aktivit napomoci vietnamským obyvatelům začlenit se plnohodnotně do společnosti České republiky. Významným úkolem spolku je vzájemné poznávání kultur, myšlení a způsobu života, životních návyků, přístupu k různým životním situacím. Vietnamské komunity žijící v Česku se otvírají české společnosti, což lze pozorovat především u zde vyrůstajících Vietnamců, kteří inklinují spíše k hodnotám evropským. Spolek usiluje v rámci svých aktivit i o zviditelnění Vietnamců, o zapojení české části naší společnosti do těchto aktivit a o vytváření vzájemného porozumění mezi dvěma odlišnými kulturami.
In IUSTITIA, o.p.s.	2009	In IUSTITIA vznikla jako právnícká organizace, která se jako první svého druhu v ČR cíleně zabývá násilím z nenávisti v celé jeho šířce. Téma násilí z nenávisti přináší do veřejného povědomí, odborného diskurzu a politické diskuze. Organizace důsledně prosazuje principy demokratického právního státu zahrnující rovnost všech lidí v důstojnosti a právech. Ve prospěch svých klientů, osob poškozených násilím z nenávisti, uplatňuje právo na soudní a jinou právní ochranu.
Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s.	1992	SIMI je lidskoprávní nezisková organizace, která hájí práva migrantů a uprchlíků v České republice již od roku 1992. Podporuje je zejména prostřednictvím právního, sociálního a psychosociálního poradenství. SIMI pracuje také s širokou veřejností s cílem rozvíjet toleranci, potírat xenofobii a rasismus.
La Strada Česká republika, o.p.s.	1998	La Strada Česká republika, o.p.s. působí v oblasti řešení problematiky obchodu s lidmi. Je jedinou specializovanou organizací, která se v rámci ČR výhradně věnuje poskytování pomoci obchodovaným a vykořisťovaným osobám. Cílem organizace je přispívat k odstranění obchodování s lidmi a vykořisťování a poskytovat podporu a ochranu vykořisťovaným, obchodovaným a vykořisťovaným a obchodováním ohroženým osobám. Poskytuje cílové skupině sociální služby (odborné sociální poradenství, právní poradenství, azylové bydlení a další), věnuje se prevenci a vzdělávání (prevence na školách, další vzdělávání odborné veřejnosti v tématu obchodování s lidmi a pracovního vykořisťování) a advokačními a lobby aktivitami usiluje o systémové či legislativní změny s cílem předcházet obchodování s lidmi a vykořisťování a chránit práva a zájmy cílové skupiny.
Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	1991	OPU je nevládní nezisková organizace, která od roku 1991 nabízí pomoc uprchlíkům a migrantům ze třetích zemí, kteří se ocitli ve složité životní situaci. Má kanceláře v několika městech po celé ČR, kde poskytuje právní a sociální poradenství migrantům a vzdělávací aktivity pro veřejnost.

InBáze, z.s.	2006	Posláním komunitního centra InBáze, z.s. je pomáhat migrantům v obtížných životních situacích a vytvářet otevřený a bezpečný prostor pro vzájemné poznávání lidí různých kultur. Komunitní centrum InBáze je od roku 2006 místem otevřeným pro migranty, kteří hledají a budují svůj nový domov v České republice, a všechny ostatní, kteří ho již tady mají. InBáze každoročně pořádá již tradiční multikulturní festival RefuFest.
META, o.p.s. - Společnost pro příležitosti mladých migrantů	2004	Posláním organizace META, o.p.s. - Společnost pro příležitosti mladých migrantů je aktivně přispívat k nastavování a zkvalitňování podmínek podporujících rovné příležitosti migrantů, a to především v oblasti vzdělávání, které je jednou z podmínek úspěšného začleňování se do společnosti.
Člověk v tísni, o.p.s.	1999	Člověk v tísni (ČvT) realizuje vzdělávací program Varianty, v jehož rámci poskytuje informační a metodickou podporu, vzdělávací kurzy, didaktické materiály, odborné konzultace a asistenci školám a pedagogům v oblastech inkluzivního vzdělávání, interkulturního vzdělávání a globálního rozvojového vzdělávání. V těchto oblastech také prosazuje organizace ČvT systémové změny, které přispívají k tomu, aby byl vzdělávací systém inkluzivní a schopný lépe reagovat na výzvy současného světa. V rámci programu Migrace, který je součástí Variant, vzdělává ČvT novináře, studenty žurnalistiky a migranty s cílem přispět k objektivnímu informování médií o cizincích a bourání zaběhlých stereotypů. Cílem programu Migrace je vyvážené a zdrojově pestré mediální pokrytí tohoto tématu. Česká veřejnost postrádá často informace o úspěšné integraci migrantů v ČR i v zahraničí o tom, jak je možné tohoto cíle dosáhnout. Proto se snaží ČvT v rámci tohoto programu přinést nové poznatky díky vlastní analytické práci. Prostřednictvím řady dalších aktivit chce na toto téma upozorňovat a motivovat média, aby mu věnovala větší pozornost, a tak přispívat také k lepšímu soužití imigrantů a většinové společnosti.
Poradna pro migranty a uprchlíky - Středisko Migrace Arcidiecézní charita Praha	1995	Cílem Střediska Migrace je poskytovat komplexní služby migrantům s různými typy pobytu na území hl. m. Prahy a Středočeského kraje. Zaměřujeme se hlavně na integraci migrantů, poskytování ambulantního a terénního sociálního a právního poradenství, asistencí na pracovištích OAMP MV a dalších úřadech, zajištění tlumočnických a překladatelských služeb. Poskytuje pomoc migrantům v nouzi.
Multikulturní centrum Praha, z.s.	1999	Multikulturní centrum Praha, z.s. je občanské sdružení, které zajímá otázky spojené se soužitím lidí z různých kultur v ČR a v jiných částech světa. Od svého založení v roce 1999 neustále rozšiřujeme svou nabídku vzdělávacích, kulturních a informačních aktivit. Pro děti, studenty, učitele, knihovníky, ale i širokou veřejnost připravujeme dílny, kurzy, mezinárodní semináře, diskuse, filmové a literární večery, internetové stránky o migraci či multikulturním knihovnictví. Pro zájemce o multikulturní témata je otevřena veřejná knihovna.
Slovo 21, z.s.	1999	Slovo 21 je nevládní nezisková organizace, která začala působit v Praze roku 1999. Pracují zde Češi, Romové a zástupci různých světadílů. Naše práce by se dala rozdělit do dvou hlavních větví – aktivity na podporu Romů a ty, které se zaměřují na cizince. Vedle Světového romského festivalu Khamoro jsme začali pořádat Mezinárodní letní školu pro romskou mládež z Evropy nebo jsme založili Romskou ženskou skupinu Manushe. Postupem času jsme se ale začali orientovat i na cizince, kteří v Česku našli svůj nový domov. V roce 2003 jsme vydali první číslo bulletinu Slovo pro cizince a o cizincích a hned v následujícím roce jsme rozjeli rozsáhlý projekt Rodina Odvedle, který dodnes patří vedle Khamora k našim nejznámějším počínům a rozšířil se i za hranice Česka.
Nová škola, o.p.s.	1999	Obecně prospěšná společnost Nová škola je nevládní, nezisková organizace, která podporuje inkluzivní vzdělávání menšin, migrantů či jinak sociálně či kulturně znevýhodněných dětí a mládeže. Organizace stála u zrodu zavádění romských pedagogických asistentů do ZŠ. Asistenty nadále podporuje prostřednictvím akreditovaných kurzů a projektů. Usilují o koncepční řešení otázek spojených s inkluzivním vzděláváním – jsou členem ČOSIV (České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání).

Příloha č. 7 : Přehled spolupracujících mezinárodních neziskových organizací

Název organizace	Rok založení	Popis hlavní činnosti poskytované na území hl. m. Prahy
Mezinárodní organizace pro migraci	1997	IOM je mezinárodní organizace s hlavním sídlem v Ženevě. Byla založena v roce 1951 a v současnosti má již 151 členských států a 100 pozorovatelů. V IOM pracuje přibližně 7000 zaměstnanců na 3000 projektech. V České republice působí Mezinárodní organizace pro migraci od roku 1998 na základě smlouvy podepsané mezi IOM a Českou republikou dne 15. října 1997. IOM v České republice funguje od roku 1998 a její hlavní aktivity jsou v rámci následujících okruhů: dobrovolné návraty a reintegrace, migrace a rozvoj, pracovní migrace, prevence a potírání obchodu s lidmi, budování kapacit v migračním managementu, integrace migrantů v České republice.
Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)	1992	Kancelář UNHCR v Praze byla otevřena v roce 1992 v souvislosti s přistoupením České republiky k Úmluvě o uprchlících z roku 1951 a jejímu Protokolu z roku 1967. Hlavním cílem UNHCR v České republice je podporovat úsilí o vybudování komplexního, udržitelného a samostatného azylového systému, který státu umožní posoudit žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s mezinárodně uznávanými standardy a s mezinárodním právem. Činí tak prostřednictvím vlastních programů v oblasti právního poradenství a osvětových aktivit a dále pomocí programů nestátních neziskových organizací, které UNHCR podporuje. Pražská kancelář je součástí regionálního zastoupení UNHCR v Budapešti.